DECIZIA (UE) 2026/341 A COMISIEI

din 11 august 2025

de acordare a unei derogări Republicii Polone de la articolul 22 alineatul (4) litera (b) din Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește mecanismul polonez de asigurare a capacității

[notificată cu numărul C(2025) 5575]

(Numai textul în limba engleză este autentic)

(Text cu relevanță pentru SEE)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

având în vedere Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică ([1]), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2024/1747 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 de modificare a Regulamentelor (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 în ceea ce privește îmbunătățirea organizării pieței energiei electrice a Uniunii ([2]), în special articolul 64,

întrucât:

1. PROCEDURA ȘI DOMENIUL DE APLICARE AL DECIZIEI

(1) La 4 februarie 2025, Republica Polonă (denumită în continuare „Polonia”) a prezentat Comisiei o cerere de derogare (denumită în continuare „derogarea”) de la cerința prevăzută la articolul 22 alineatul (4) litera (b) din Regulamentul (UE) 2019/943 (denumit în continuare „Regulamentul privind energia electrică”) în temeiul articolului 64 alineatul (2b) din Regulamentul privind piața internă de energie electrică (denumită în continuare „cererea”).

(2) Derogarea solicitată ar urma să se aplice de la 1 iulie 2025 până la 31 decembrie 2028.

(3) La 14 februarie 2025, Comisia a publicat solicitarea pe site-ul său și a invitat statele membre și părțile interesate să își prezinte observațiile până la 17 martie 2025. A prezentat observații și o parte interesată.

(4) Polonia a prezentat informații suplimentare la 28 februarie, 26 martie, 9, 17 și 25 aprilie, 5, 7 și 15 mai și 2 iunie 2025.

2. MECANISMUL EXISTENT DE ASIGURARE A CAPACITĂȚII

(5) Cererea se referă la mecanismul de asigurare a capacității în vigoare în prezent în Polonia (denumit în continuare „mecanismul de asigurare a capacității existent”), care a primit autorizarea acordării ajutorului de stat în temeiul Deciziei Comisiei din 7 februarie 2018 ([3]) (denumită în continuare „decizia privind ajutorul de stat”). În cererea sa, Polonia a confirmat că principalele caracteristici ale mecanismului existent de asigurare a capacității au rămas neschimbate de la adoptarea deciziei privind ajutorul de stat. Prezenta decizie se referă la decizia privind ajutorul de stat pentru o descriere detaliată a mecanismului de asigurare a capacității existent.

(6) Principalele modificări aduse mecanismului de asigurare a capacității existent de la adoptarea deciziei privind ajutorul de stat decurg din cerințele Regulamentului privind energia electrică, care a intrat în vigoare la 4 iulie 2019, stabilind, pentru prima dată, norme detaliate privind mecanismele de asigurare a capacității în legislația secundară a UE.

([1]) JO L 158, 14.6.2019, p. 54.
([2]) JO L, 2024/1747, 26.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1747/oj.
([3]) Decizia Comisiei din 7 februarie 2018 privind ajutorul de stat nr. SA.46100 (2017/N) – Polonia – Mecanismul polonez de asigurare a capacității planificat.

(7) În conformitate cu articolul 22 alineatul (4) litera (b) din Regulamentul privind energia electrică, cel târziu de la 1 iulie 2025, capacitățile de producere care au început producția comercială înainte de 4 iulie 2019 (denumite în continuare „centralele existente”) și care au emisii mai mari de 550 g de CO_2 din combustibili fosili per kWh de energie electrică (denumită în continuare „limita de emisii”) și mai mari de 350 kg de CO_2 din combustibili fosili în medie pe an per kWe instalat (denumită în continuare „limita bugetului de carbon”) nu trebuie să fie angajate și nici să primească plăți sau angajamente pentru plăți viitoare în cadrul unui mecanism de asigurare a capacității. Această interdicție nu se aplică angajamentelor sau contractelor încheiate înainte de 31 decembrie 2019.

(8) Polonia a încorporat limita de emisii în legislația sa națională, împiedicând instalațiile existente care depășesc limita de emisii să participe la licitații organizate după 31 decembrie 2019 și a stabilit normele pentru calcularea limitei de emisii pentru fiecare unitate de pe piața de capacități. În consecință, începând cu 1 iulie 2025, instalațiile existente care depășesc limita de emisii nu mai sunt eligibile pentru plăți sau angajamente pentru plăți viitoare în cadrul mecanismului de asigurare a capacității existent, fără a aduce atingere angajamentelor sau contractelor încheiate înainte de 31 decembrie 2019.

(9) Mecanismul existent de asigurare a capacității este un mecanism la nivelul întregii piețe sub forma unei obligații în materie de capacitate, în temeiul căruia participanții la piață primesc o remunerație fixă pentru capacitate în schimbul disponibilității în zilele lucrătoare cuprinse între orele 7.00 și 22.00 și în perioadele de suprasolicitare a sistemului.

(10) Astfel cum se menționează în considerentul 4 din decizia privind ajutorul de stat, mecanismul de asigurare a capacității existent se adresează producătorilor de energie noi, modernizați și existenți, precum și operatorilor de răspuns al părții de consum și de instalații de stocare, aflați în Polonia sau în statele membre ale UE învecinate. Mecanismul de asigurare a capacității existent exclude furnizorii de capacitate care primesc alte forme de sprijin (a se vedea considerentul 18 din decizia privind ajutorul de stat). Participarea transfrontalieră este permisă în temeiul mecanismului de asigurare a capacității existent, astfel cum se prevede în secțiunea 2.5 din decizia privind ajutorul de stat. Furnizorii de capacitate situați în zonele învecinate pot participa direct la mecanismul de asigurare a capacității existent (în conformitate cu soluția-țintă stabilită în decizia privind ajutorul de stat). Participarea capacității externe nu trebuie să depășească nivelul preconizat al importurilor în Polonia în timpul unor evenimente de presiune asupra sistemelor. Capacitatea maximă de intrare pentru participarea transfrontalieră în fiecare an de livrare se calculează în conformitate cu metodologia prevăzută la articolul 26 alineatul (7) din Regulamentul privind energia electrică, pe baza celui mai recent raport aprobat privind evaluarea adecvării resurselor la nivel european (ERAA).

(11) Cerințele de precalificare aplicabile furnizorilor de capacitate sunt stabilite în detaliu în prealabil, astfel cum se descrie în secțiunea 2.3.2 din decizia privind ajutorul de stat.

(12) Astfel cum se menționează în considerentul 37 din decizia privind ajutorul de stat, în fiecare an se organizează o licitație de capacitate pentru un anumit an de livrare, cu un timp de execuție de cinci ani („licitația principală”). Licitațiile adiționale pentru fiecare trimestru al unui anumit an de livrare sunt organizate în anul care precedă perioada de livrare respectivă („licitație adițională”). În sensul prezentei decizii, licitațiile principale și licitațiile adiționale sunt denumite în mod colectiv „licitații primare”.

(13) Formatul licitației este prezentat în secțiunea 2.4.2 din decizia privind ajutorul de stat. Fiecare licitație se desfășoară sub forma unei licitații în trepte descendente, cu mecanism de plată la prețul de închidere, în cadrul căreia toate unitățile de capacitate câștigătoare primesc același preț pentru îndeplinirea obligațiilor asigurare a capacității. Adjudecătorul anunță un preț ridicat la începutul licitației și participanții eligibili depun oferte pentru a indica volumul de capacitate pe care sunt dispuși să îl furnizeze la prețul respectiv. Acest proces se repetă în runde succesive, conform unui calendar prestabilit. În fiecare rundă, unitățile pieței de capacități se pot retrage din rundele ulterioare prin depunerea unei oferte de retragere. Licitația se încheie atunci când se identifică cel mai mic preț la care cererea satisface oferta.

(14) Volumul de capacitate care urmează să fie achiziționat prin licitații primare este stabilit pe baza procedurii prevăzute în secțiunea 2.4.1 din decizia privind ajutorul de stat:

— volumul de capacitate care urmează să fie licitat se bazează pe standardul de fiabilitate, pe care guvernul polonez l-a stabilit la trei ore de pierdere a sarcinii preconizate („LOLE”) pe an;

— Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. – operatorul polonez de sistem de transport („OST”) – evaluează diferite scenarii privind nivelul cererii de energie electrică și volumul de capacitate furnizată de centralele electrice care nu sunt eligibile pentru plăți de capacitate [de exemplu, surse regenerabile de energie („SRE”) care primesc sprijin în cadrul altor scheme de sprijin]. Pe baza acestei analize, OST prezintă guvernului și autorității naționale poloneze de reglementare (denumită în continuare „ANR”) o recomandare privind volumul de capacitate necesar pentru a respecta standardul de fiabilitate;

— recomandările OST privind volumul de capacitate care urmează să fie contractat prin licitații pentru a respecta standardul de fiabilitate sunt actualizate înainte de fiecare licitație pentru a reflecta cele mai recente evoluții în ceea ce privește cererea preconizată, darea în exploatare planificată și dezafectarea capacităților, evoluția cadrului de reglementare și circumstanțele pieței. Prin urmare, volumul de capacitate care urmează să fie achiziționat la fiecare licitație poate fi diferit de volumul calculat pentru licitația precedentă care acoperă aceeași perioadă de livrare;

— ANR propune guvernului capacitatea-țintă de licitație (ATC) și emite un aviz cu privire la valorile celorlalți parametri propuși de OST înainte ca guvernul să ia decizia finală cu privire la cantitatea de capacitate care urmează să fie achiziționată în cadrul fiecărei licitații. Guvernul stabilește apoi parametrii curbei cererii, astfel cum se prevede în secțiunea 2.4.1 din decizia privind ajutorul de stat. Curba cererii este o curbă descendentă cu un preț minim de 0,12 PLN/kW (cel mai mic preț posibil fiind de 0,01 PLN/kW pe lună). Curba este concepută astfel încât să se achiziționeze o cantitate mai mică de capacitate atunci când prețurile sunt ridicate și, invers, o cantitate mai mare atunci când prețurile sunt scăzute.

(15) Durata contractelor de capacitate atribuite prin licitații depinde de cheltuielile de capital (CAPEX) pe care unitățile pieței de capacități trebuie să le suporte pentru a-și asigura capacitatea (considerentul 42 din decizia privind ajutorul de stat). Contractele pe o perioadă de un an pot fi acordate unităților pieței de capacități care nu suportă niciun CAPEX semnificativ (și anume, în principal, capacitatea existentă). Astfel de acorduri pot fi acordate atât prin licitații principale, cât și prin licitații adiționale.

(16) Acordurile de capacitate cu o durată mai mare de un an sunt disponibile numai pentru participanții la licitațiile principale. În mod concret:

(a) unitățile cu CAPEX de peste 0,5 milioane PLN/MW (± 20 %) sunt eligibile pentru acorduri de până la cinci ani;

(b) unitățile noi cu CAPEX de peste 3 milioane PLN/MW (± 20 %) sunt eligibile pentru acorduri de până la 15 ani;

(c) unitățile care îndeplinesc standardul de performanță privind emisiile de 450 g CO_2/MWh sunt eligibile pentru acorduri de până la 7 sau 17 ani dacă îndeplinesc condițiile de la literele (a) și (b) de mai sus.

(17) În cazul în care există o legătură în cadrul unei licitații de capacitate, se va acorda prioritate capacității cu emisii mai scăzute (a se vedea considerentul 40 din decizia privind ajutorul de stat). Această măsură și cea menționată la litera (c) de mai sus sunt denumite împreună „bonusul verde”.

(18) În cadrul licitațiilor adiționale, furnizorilor de capacitate li se pot atribui între una și patru contracte trimestriale de capacitate cuprinse între trei și 12 luni.

(19) Obligațiile de capacitate care rezultă din licitațiile primare pot fi comercializate pe piața secundară în conformitate cu secțiunea 2.6 din decizia privind ajutorul de stat.

(20) Astfel cum se indică în considerentul 93 din decizia privind ajutorul de stat, furnizorii de capacitate selectați sunt obligați să furnizeze energie ori de câte ori este necesar pentru a asigura securitatea aprovizionării, și anume în timpul situațiilor de suprasolicitare a sistemului. Neîndeplinirea acestei obligații va atrage sancțiuni, astfel cum se prevede în secțiunea 2.7.3 din decizia privind ajutorul de stat.

3. DESCRIEREA DEROGĂRII SOLICITATE

3.1. Condiții în temeiul articolului 64 alineatul (2c) din Regulamentul privind energia electrică

(21) Articolul 64 alineatul (2c) din Regulamentul privind energia electrică prevede un proces de licitație pe două niveluri pentru punerea în aplicare a derogării, care cuprinde o procedură de licitație primară și o procedură de licitație suplimentară.

3.1.1. *Proceduri de licitație primară (licitații principale și licitații adiționale)*

(22) Prima licitație principală a avut loc în noiembrie 2018. Prima licitație adițională a avut loc în 2020. Polonia raportează că au avut loc principalele licitații pentru anii de livrare 2025-2028, precum și licitațiile adiționale pentru 2025 și 2026. Polonia susține că toate licitațiile primare desfășurate după 31 decembrie 2019 pentru o perioadă de livrare care începe după 1 iulie 2025 constituie licitații primare în sensul articolului 64 alineatul (2c) litera (a) din Regulamentul privind energia electrică.

(23) Polonia susține că organizarea licitațiilor primare pentru perioadele de livrare care încep după 1 iulie 2025 garantează că numai furnizorii de capacitate care respectă limita de emisii pot participa și că participarea lor este maximizată, deoarece aceștia nu se confruntă cu concurență din partea furnizorilor care nu respectă limita de emisii. Mai mult, capacitatea cu emisii scăzute poate beneficia de bonusul verde. În plus, contractele atribuite în cadrul licitațiilor primare, în special în cadrul licitațiilor principale, au o durată mult mai lungă decât cele care ar fi atribuite în cadrul licitațiilor suplimentare în cazul în care derogarea ar fi acordată.

(24) În cererea sa, Polonia susține că licitațiile primare care au fost și vor fi [4] desfășurate pentru anii de livrare 2025-2028 nu ar rezolva problemele de adecvare pentru aceste perioade de livrare. Aceasta susține de asemenea că, în lipsa derogării, unitățile de producție existente care nu respectă limita de emisie, dar care sunt necesare pentru a garanta caracterul adecvat al sistemului, ar fi dezafectate din cauza viabilității economice negative.

(25) O astfel de problemă de adecvare a fost identificată pe baza rezultatelor evaluării adecvării resurselor la nivel național din 2024 (*national resource adequacy assessment* – NRAA) [5], care servește, de asemenea, ca bază pentru estimarea volumului total de capacitate necesar pentru a respecta standardul de fiabilitate („obligația privind capacitatea necesară", a se vedea tabelul 1 mai jos).

Tabelul 1

Tab. 5.3 Licitații de capacitate pentru a asigura respectarea standardului de fiabilitate pentru consumatorii finali în anii 2025-2028

Perioada de livrare		Obligații privind capacitatea necesară
A doua jumătate a anului 2025	MW	24 122
2026	MW	24 872
2027	MW	25 323
2028	MW	25 717

Sursa: NRAA din Polonia.

(26) Polonia susține că, după deducerea din obligația privind capacitatea necesară a volumelor deja contractate prin licitațiile primare pentru anii de livrare care fac obiectul derogării (a se vedea tabelul 2 mai jos), precum și a altor capacități considerate disponibile pentru sistem (de exemplu, cele sprijinite prin alte scheme), persistă o lacună. Capacitatea-țintă de licitație (ATC) reprezintă volumul de capacitate care urmează să fie contractat în cadrul fiecărei licitații în conformitate cu metodologia descrisă la considerentul 14 de mai sus. Toate valorile sunt exprimate în MW.

Tabelul 2

Anul	ATC (licitație principală)	Volum contractat licitație principală	ATC (licitație adițională T1)	ATC (licitație adițională T2)	ATC (licitație adițională T3)	ATC (licitație adițională T4)	Volum contractat licitație adițională T1	Volum contractat licitație adițională T2	Volum contractat licitație adițională T3	Volum contractat licitație adițională T4
2025	2 526	2 367,304	3 520	1 131	500	842	3 144,653	1 142,555	524,569	830,866
2026	7 991	7 188,584	2 450	100	100	5 010	2 022,723	87,524	93,524	2 387,759
2027	6 237	5 379,156	1 909	100	100	1 284	nu se aplică	nu se aplică	nu se aplică	nu se aplică
2028	5 791	7 070,951	nu se aplică	nu se aplică	nu se aplică	nu se aplică	nu se aplică	nu se aplică	nu se aplică	nu se aplică

Sursa: Ministerul Climei și Mediului, Polonia.

[4] Licitații adiționale pentru anii de livrare 2027 și 2028, care urmează să fie desfășurate în 2026 și, respectiv, 2027.

[5] PSE S.A., Publicarea unui raport în temeiul articolului 15 litera (i) din Legea energiei, https://www.pse.pl/-/publikacja-raportu-zgodnie-z-art-15-i-ustawy-prawo-energetyczne?safeargs=696e6865726974526564697265637 43d74727565267265646972656374 3d253246686f6d65.

3.1.2. *Licitații suplimentare*

(27) Polonia propune introducerea unor licitații suplimentare care să fie deschise și centralelor existente care depășesc limita de emisii. Polonia explică faptul că licitațiile suplimentare pentru un anumit an vor fi organizate numai atunci când nevoia de capacitate suplimentară este justificată pe baza rezultatelor NRAA și numai dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

(a) au fost încheiate licitațiile principale și licitațiile adiționale pentru perioada de livrare dată; și

(b) la licitațiile principale și licitațiile adiționale nu s-a reușit achiziționarea unui volum de capacitate suficient pentru a respecta standardul de fiabilitate pentru o anumită perioadă de livrare.

(28) Polonia explică faptul că, în cazul în care aceste condiții sunt îndeplinite pentru fiecare dintre anii de livrare care fac obiectul derogării solicitate, aceasta ar desfășura patru licitații suplimentare pentru următoarele perioade de livrare: a doua jumătate a anului 2025 (contract semestrial) și anii de livrare 2026, 2027 și 2028 (contracte anuale).

(29) Tabelul 3 oferă o imagine de ansamblu a procesului de licitație pe două niveluri și a anilor în care ar avea loc fiecare licitație (principală, adițională și suplimentară, dacă este necesar).

Tabelul 3

Perioada de livrare LS	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
A doua jumătate a anului 2025	LP				LA	LS+PL			
2026		LP				LA+LS	PL		
2027			LP				LA+LS	PL	
2028				LP				LA+LS	PL

Ministry of Climate and Environment
Republic of Poland

LP –licitație principală, **LA** – licitație adițională, **LS** – licitație suplimentară, **PL** – perioadă de livrare

Sursa: Ministerul Climei și Mediului, Polonia.

(30) Polonia a informat Comisia că prima licitație suplimentară (pentru livrare în a doua jumătate a anului 2025) a fost efectuată la 15 mai 2025, cu o capacitate ATC de 5 444 MW. Această capacitate ATC specifică a fost verificată de ANR în scrisoarea sa din 14 mai 2025. Pe baza rezultatelor preliminare ale licitației, au fost selectate următoarele tehnologii: cărbune, gaze, SRE, răspunsul părții de consum și capacitate transfrontalieră, ceea ce a dus la contractarea unor obligații de capacitate totală de 5 050,856 MW. Polonia a confirmat că acordurile de capacitate încheiate în cadrul licitațiilor suplimentare nu vor fi executate până la adoptarea prezentei decizii ([6]).

(31) Polonia a confirmat că licitațiile suplimentare aplică aceleași condiții ca licitațiile primare din cadrul schemei existente, astfel cum se descrie în secțiunea 2 de mai sus, cu excepția criteriilor de eligibilitate (a se vedea considerentul 32), a frecvenței licitațiilor (a se vedea considerentele 28 și 29), a formulei aplicate pentru a determina volumul de capacitate care urmează să fie achiziționat, inclusiv capacitatea transfrontalieră (a se vedea considerentul 35) și a duratei contractelor (a se vedea considerentul 28). Aceste elemente au fost ajustate pentru a respecta condițiile prevăzute la articolul 64 alineatul (2b) din Regulamentul privind energia electrică.

(32) Pe lângă unitățile eligibile pentru a participa la licitațiile primare, centralele existente care depășesc limita de emisii pot participa numai la licitații suplimentare.

(33) Până la data de 30 aprilie a anului care precedă perioada de livrare, OST fie anunță data la care va avea loc licitația suplimentară, fie, în cazul în care standardul de fiabilitate poate fi respectat prin intermediul licitațiilor principale și al licitațiilor adiționale (pe baza NRAA), confirmă că nu va avea loc nicio licitație suplimentară pentru perioada de livrare în cauză.

([6]) Astfel cum se prevede la articolul 6 din Legea poloneză din 24 ianuarie 2025 de modificare a Legii privind piața de capacități (*Monitorul Oficial* 2025, punctul 159).

(34) Polonia explică faptul că ANR și Ministerul Climei și Mediului își dau avizul cu privire la NRAA sau la actualizarea acesteia. Acest aviz este publicat de OST și servește drept bază pentru calcularea volumului de capacitate care urmează să fie achiziționat în cadrul licitației suplimentare pentru o anumită perioadă de livrare.

(35) Potrivit Poloniei, pentru a determina volumul adecvat de capacitate care urmează să fie achiziționat în cadrul fiecărei licitații suplimentare, OST aplică următoarea formulă: ATC = obligațiile privind capacitatea totală necesară (astfel cum sunt identificate în NRAA, a se vedea tabelul 1 în considerentul 25) – capacitatea care a fost contractată prin licitații primare (principale și adiționale) – capacitatea cu venituri garantate (de exemplu, SRE sprijinite în cadrul altor scheme).

(36) Pe baza formulei de mai sus, Polonia estimează că ATC pentru licitațiile suplimentare pentru 2025 și 2026 este de aproximativ 5,4 GW și, respectiv, 6,9 GW. ATC pentru 2027 și 2028 va fi calculată după efectuarea licitațiilor adiționale pentru anii respectivi de livrare.

(37) Conform cererii, contractele anuale de capacitate nu pot depăși durata derogării și, prin urmare, plățile de capacitate vor fi angajate numai până la sfârșitul anului 2028.

3.2. **Identificarea preocupării legate de adecvarea resurselor**

3.2.1. *Standardul de fiabilitate*

(38) Articolul 25 alineatul (1) din Regulamentul privind energia electrică impune statelor membre să instituie un standard de fiabilitate atunci când aplică mecanisme de asigurare a capacității, care să indice „nivelul necesar de siguranță a alimentării al statului membru”.

(39) Conform articolului 25 alineatul (2) din Regulamentul privind energia electrică, standardul de fiabilitate trebuie stabilit de statul membru sau de o autoritate competentă desemnată de statul membru, în urma unei propuneri a ANR. Standardul de fiabilitate trebuie să se bazeze pe metodologia prevăzută la articolul 23 alineatul (6) din Regulamentul privind energia electrică.

(40) Articolul 23 alineatul (6) din Regulamentul privind energia electrică prevede stabilirea unei metodologii a UE pentru calcularea valorii pierderilor datorate întreruperii alimentării cu energie electrică (*value of lost load* – VoLL) ([7]), a costului unei noi intrări (*cost of new entry* – CoNE) și a standardului de fiabilitate (*reliability standard* – RS) ([8]).

(41) În 2024, Ministerul Climei și Mediului din Polonia a revizuit standardul de fiabilitate și l-a stabilit la 3 ore de LOLE ([9]) pe an, ceea ce corespunde valorii stabilite în secțiunea 2.2.1 din decizia privind ajutorul de stat. Potrivit Poloniei, standardul s-a bazat pe calcule efectuate în conformitate cu metodologia RS adoptată de Agenția UE pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei („ACER”) și utilizând parametrii calculați de ANR ([10]) și rezultatele evaluării adecvării resurselor la nivel european („ERAA”) pentru 2023 („ERAA 2023”). Decizia este pusă la dispoziția publicului ([11]).

3.2.2. *Evaluări ale adecvării resurselor*

(42) Articolul 20 alineatul (1) din Regulamentul privind energia electrică impune statelor membre să monitorizeze adecvarea resurselor pe teritoriul lor pe baza ERAA menționat la articolul 23 din regulament. Pentru a completa ERAA, statele membre pot, de asemenea, să efectueze o NRAA în temeiul articolului 24 din regulament.

([7]) În temeiul articolului 2 punctul 9 din Regulamentul privind energia electrică, VoLL înseamnă „o estimare în EUR/MWh a prețului maxim al energiei electrice pe care clienții sunt dispuși să îl plătească pentru evitarea unei întreruperi a alimentării cu energie electrică”.

([8]) La 2 octombrie 2020, ACER a aprobat metodologia de calcul pentru VoLL (denumită în continuare „metodologia VoLL”), CoNE (denumită în continuare „metodologia CoNE”) și standardul de fiabilitate (denumită în continuare „metodologia RS”), denumite în mod colectiv „metodologia pentru indicatorii de adecvare”: https://acer.europa.eu/sites/default/files/documents/Decisions_annex/ACER%20Decision%2023-2020%20on%20VOLL%20CONE%20RS%20-%20Annex%20I.pdf.

([9]) Acesta este definit ca numărul mediu de ore pe an în care se preconizează că oferta va fi mai mică decât cererea în condițiile unei funcționări normale a sistemului.

([10]) ANR din Polonia a calculat VoLL la 80,6 mii PLN/MWh și CoNE după cum urmează: CoNE fix la 559 608 PLN/MWh și CoNE variabil la 0 PLN/MWh.

([11]) Disponibilă online, la adresa https://dziennikustaw.gov.pl/DU/2024/1389.

(43) În conformitate cu articolul 23 alineatul (3) și cu articolul 24 alineatul (1) din Regulamentul privind energia electrică, Rețeaua europeană a operatorilor de sisteme de transport de energie electrică („ENTSO-E”) ar trebui să elaboreze o metodologie bazată pe principiile prevăzute la articolul 23 alineatul (5) din Regulamentul privind energia electrică, care să fie utilizată pentru ERAA și pentru orice NRAA ([12]). Deși ERAA se bazează pe un scenariu de referință central al cererii și ofertei preconizate, pe care NRAA trebuie să îl includă, NRAA poate lua în considerare și unele sensibilități suplimentare [a se vedea articolul 23 alineatul (5) și articolul 24 alineatul (1) din Regulamentul privind energia electrică].

(44) La 2 mai 2024, ACER a aprobat ERAA 2023. Aceasta a fost prima dată când o ERAA a fost aprobată oficial.

(45) ERAA 2023 modelează patru ani țintă (2025, 2028, 2030 și 2033). Rezultatele scenariului de referință central pentru Polonia în ERAA 2023 sunt prezentate în tabelul 4 de mai jos. În cazul în care LOLE raportată este sub 3, standardul de fiabilitate este considerat îndeplinit, ceea ce înseamnă că nu a fost identificată nicio problemă privind adecvarea resurselor. Rezultatele ERAA 2023 nu indică probleme de adecvare pentru anii vizați 2025, 2028 și 2030. Cu toate acestea, pentru 2033, standardul de fiabilitate este depășit. În concluzie, ERAA 2023 identifică o problemă de adecvare în Polonia numai pentru anul-țintă 2033.

Tabelul 4

Rezultatele ERAA 2023 privind adecvarea, LOLE ([13])

Evaluare	2025	2028	2030	2033
Standardul polonez de fiabilitate	3,0	3,0	3,0	3,0
ERAA 2023	0,1	1,8	2,5	8,5

(46) La 7 aprilie 2025, ENTSO-E a transmis ACER propunerea sa de ERAA 2024 ([14]). În urma transmiterii, ACER a început revizuirea proiectului ERAA 2024 în conformitate cu articolul 23 alineatul (7) din Regulamentul privind energia electrică.

(47) Deși este încă în curs de revizuire și face obiectul aprobării sau modificării de către ACER, ERAA 2024 identifică o problemă de adecvare pentru toți anii vizați de derogare (2025-2028), deși amploarea problemei este mai mică decât cea identificată în NRAA, astfel cum se arată în tabelul 5 de mai jos.

Tabelul 5

Rezultatele ERAA 2024 privind adecvarea, LOLE

Evaluare	2026	2028	2030	2035
Standardul polonez de fiabilitate	3,0	3,0	3,0	3,0
ERAA 2024	3,9	13,7	9,2	9,8

([12]) La 2 octombrie 2020, ACER a aprobat metodologia pentru ERAA (denumită în continuare „metodologia ERAA”) în conformitate cu articolul 23 alineatul (3) din Regulamentul privind energia electrică. A se vedea Decizia ACER privind metodologia ERAA la adresa https://www.acer.europa.eu/sites/default/files/documents/Individual%20Decisions_annex/ACER%20Decision%2024-2020%20on%20ERAA%20-%20Annex%20I_1.pdf.

([13]) Articol disponibil la adresa https://www.entsoe.eu/eraa/2023/.

([14]) Articol disponibil la adresa https://www.entsoe.eu/eraa/2024/.

(48) NRAA conține un scenariu de referință central fără noi contracte aferente mecanismului de asigurare a capacității (denumit „scenariul de referință” în NRAA din Polonia) și un scenariu cu noi contracte aferente mecanismului de asigurare a capacității (denumit „scenariul cu mecanism de asigurare a capacității”). Acestea din urmă includ capacitatea care urmează să fie achiziționată în cadrul mecanismului existent de asigurare a capacității, prin licitații suplimentare și prin alte mecanisme, cum ar fi viitoarele mecanisme de asigurare a capacității. NRAA modelează 16 ani țintă (de la 2025 la 2040). Scenariul de referință este scenariul relevant pentru demonstrarea problemelor de adecvare. În avizul ACER privind NRAA (a se vedea considerentul 51 de mai jos), acesta este comparat cu scenariul de referință central ERAA 2023, deoarece reprezintă o abordare corespunzătoare și comparabilă cu scenariul de referință central ERAA 2023, care, în mod similar, nu a inclus noi contracte aferente mecanismului de asigurare a capacității.

(49) Rezultatele NRAA din Polonia pentru LOLE și previziunea de energie nefurnizată („EENS”) în scenariul de referință sunt prezentate în tabelul 6.

Tabelul 6

Rezultatele NRAA

Anul		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
LOLE	ore/an	7,6	40,8	50,2	33,3	20,5	9,6	6,6	14,3	15,0	14,4	10,9	10,8	12,5	10,4	5,8	14,2
EENS	GWh/a	5,8	40,6	54,4	52,1	31,8	13,8	9,4	22,7	24,3	23,6	18,1	23,5	25,3	23,3	13,5	33,6

Sursa: Date PSE compilate pentru pregătirea NRAA

(50) Rezultatele NRAA în cadrul scenariului de referință arată un nivel LOLE mai mare decât rezultatele ERAA 2023 pentru toți cei patru anii-țintă luați în considerare (2025, 2028, 2030 și 2033). În special, standardul de fiabilitate este depășit în toți anii modelați în scenariul de referință aferent NRAA.

3.2.3. *Avizul ACER în temeiul articolului 24 alineatul (3) din Regulamentul privind energia electrică*

(51) Polonia a prezentat ACER evaluarea NRAA din Polonia în vederea obținerii unui aviz, în conformitate cu articolul 24 alineatul (3) din Regulamentul privind energia electrică. Întrucât ACER a aprobat o ERAA pentru prima dată în 2024 (a se vedea considerentul 44 de mai sus), articolul 24 alineatul (3) din Regulamentul privind energia electrică, care impune statelor membre să transmită ACER propriile evaluări NRAA în vederea obținerii unui aviz în cazul unor divergențe între NRAA și ERAA, nu a fost, de facto, aplicabil în anii precedenți.

(52) La 3 februarie 2025, ACER a emis un aviz care include recomandări privind NRAA din Polonia ([15]). În avizul său, ACER a explicat că diferențele dintre NRAA din Polonia și ERAA 2023 erau justificate în ceea ce privește ipotezele privind resursele de capacitate, dar nu și în ceea ce privește ipotezele referitoare la schimburile interzonale. În ceea ce privește diferența sub aspectul modelării resurselor de capacitate, ACER nu a putut concluziona dacă diferența era justificată.

(53) În avizul său, ACER a formulat următoarele recomandări:

(a) în ceea ce privește ipotezele referitoare la schimburile interzonale, ipotezele privind importurile și exporturile ar trebui îmbunătățite în NRAA din Polonia pentru a reflecta mai bine funcționarea pieței europene interconectate a energiei electrice. De exemplu, zonele și regiunile străine de ofertare ar trebui modelate pe baza seturilor de date disponibile în ERAA;

(b) în ceea ce privește ipotezele privind resursele de capacitate, aceleași costuri specifice la nivel național utilizate în NRAA ar trebui să fie utilizate și în ERAA;

([15]) Avizul ACER nr. 1/2025 din 3 februarie 2025 privind diferențele dintre evaluarea adecvării resurselor la nivel național efectuată de Polonia și evaluarea adecvării resurselor la nivel european din 2023.

(c) în ceea ce privește modelarea resurselor de capacitate, evaluarea viabilității economice („EVA”) ar trebui actualizată pentru a lua în considerare în mod corespunzător veniturile și costurile viitoare. ACER recomandă, în special, să se confere mai multă claritate rezultatelor economice ale EVA și să se susțină ipoteza că nu vor intra în sistemul polonez capacități suplimentare de răspuns al părții de consum sau de stocare, altele decât cele contractate în cadrul mecanismului de asigurare a capacității.

3.2.4. *Raport în temeiul articolului 24 alineatul (3) din Regulamentul privind energia electrică*

(54) Articolul 24 alineatul (3) ultimul paragraf din Regulamentul privind energia electrică impune organismului responsabil de NRAA să țină seama în mod corespunzător de avizul ACER și, dacă este necesar, să își modifice evaluarea. În cazul în care decide să nu țină seama pe deplin de avizul ACER, organismul responsabil cu NRAA publică un raport cu o motivare detaliată.

(55) La 22 aprilie 2025, OST-ul polonez a publicat un raport ca răspuns la avizul ACER privind diferențele dintre NRAA și ERAA 2023 ([16]). În raportul său, OST-ul polonez a făcut următoarele observații:

— în ceea ce privește diferențele la nivelul ipotezelor privind schimburile interzonale, abordarea simplificată aplicată modelării regionale are un impact limitat asupra rezultatelor NRAA. NRAA aplică o abordare a ipotezelor privind importurile care este în concordanță cu metodologia pentru participarea transfrontalieră [articolul 26 alineatul (11) litera (a) din Regulamentul privind energia electrică] ([17]). Divergența dintre ipotezele privind exporturile este justificată de faptul că Polonia este în primul rând o zonă de ofertare importatoare, iar modelarea exporturilor în NRAA nu ar face decât să reducă restricționările aplicate SRE, fără a spori viabilitatea economică a centralelor existente. În consecință, ipotezele NRAA privind exporturile nu ar afecta mixul de capacități și nici nu ar modifica în mod semnificativ riscurile în materie de adecvare;

— divergența dintre ipotezele privind resursele de capacitate se datorează calendarului diferit de colectare a datelor de intrare pentru ambele studii (prima jumătate a anului 2024 pentru NRAA și sfârșitul anului 2022 pentru ERAA 2023);

— în ceea ce privește diferențele sub aspectul modelării resurselor de capacitate, calculele EVA din NRAA constituie o abordare mai precisă și mai reprezentativă decât cea utilizată în ERAA. În ceea ce privește divergențele sub aspectul ipotezelor privind răspunsul părții de consum și stocarea, OST-ul din Polonia afirmă că calculele sale nu indică nicio decizie de investiții pentru stocare înainte de 2029 și că implementarea instalațiilor de stocare determinate de piață ar fi preconizată începând cu 2036. În ceea ce privește răspunsul părții de consum, OST-ul polonez explică faptul că, spre deosebire de ERAA 2023, NRAA modelează, de asemenea, răspunsul părții de consum implicit. Divergența dintre modelele de întreținere planificată a centralelor electrice este mai conformă cu observațiile din viața reală decât cele avute în vedere în ERAA 2023.

3.3. **Raportul care însoțește derogarea solicitată**

(56) În conformitate cu articolul 64 alineatul (2d) din Regulamentul privind energia electrică, o cerere de derogare trebuie să fie însoțită de un raport, care trebuie să includă:

(a) o evaluare a impactului derogării în ceea ce privește emisiile de gaze cu efect de seră și tranziția către energia din surse regenerabile, creșterea flexibilității, stocarea energiei, electromobilitatea și răspunsul părții de consum;

(b) un plan cu etape intermediare pentru tranziția de la participarea capacității de producție menționate la alineatul (2b) la mecanismele de asigurare a capacității până la data expirării derogării, inclusiv un plan de achiziționare a capacității de înlocuire necesare în conformitate cu traiectoria națională orientativă pentru ponderea globală a energiei din surse regenerabile și o evaluare a obstacolelor în calea investițiilor care cauzează lipsa unor oferte suficiente în cadrul procedurii de ofertare concurențiale menționate la alineatul (2c) litera (a).

([16]) Document disponibil la adresa https://www.pse.pl/documents/20182/51490/250422_Opinion_response.pdf.
([17]) Document disponibil la adresa https://www.acer.europa.eu/sites/default/files/documents/Individual%20Decisions/ACER%20Decision%2036-2020%20on%20cross-border%20participation_XBP%20CM_0.pdf.

3.3.1. *Impactul asupra emisiilor de gaze cu efect de seră*

(57) Polonia compară cele două scenarii prezentate în NRAA (a se vedea considerentul 48 de mai sus) pentru a evalua impactul introducerii unei derogări sub forma unor licitații suplimentare asupra emisiilor de gaze cu efect de seră.

(58) Polonia explică faptul că principala diferență dintre cele două scenarii este că volumul de energie nefurnizată este semnificativ mai mare în scenariul de referință decât în scenariul cu mecanismul de asigurare a capacității (MC). Tabelul 7 de mai jos compară conținuturile energetice nefurnizate în cele două scenarii NRAA.

Tabelul 7

Conținut energetic nefurnizat în cele două scenarii NRAA

Anul		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
Scenariul de bază	GWh/a	5,8	40,6	54,4	52,1	31,8	13,8	9,4	22,7	24,3	23,6	18,1	23,5	25,3	23,3	13,5	33,6
Scenariul cu MC	GWh/a	1,8	2,1	3,2	2,4	3,6	2,2	2,9	3,8	2,1	4,3	3,8	6,4	10,2	5,1	8,7	4,0

Sursa: *Date PSE compilate pentru pregătirea NRAA.*

(59) Polonia estimează că, pe termen scurt, punerea în aplicare a derogării poate duce la o ușoară creștere a emisiilor de CO_2 (cu 0,2-0,3 % din emisiile din sectorul energetic) în perioada care face obiectul derogării (2025-2028). Polonia explică faptul că acest lucru se datorează faptului că, în scenariul cu mecanism de asigurare a capacității, standardul de fiabilitate este atins, având ca rezultat mai puțină energie nefurnizată decât în scenariul de referință, deoarece unitățile cu emisii ridicate ar fi eligibile să participe la licitații suplimentare pentru a respecta standardul de fiabilitate. Polonia susține că, în această perioadă, din cauza timpului de execuție, nu este posibil să se comande cantități mari de noi unități termice cu emisii mai scăzute, cum ar fi turbine cu gaze în circuit deschis (OCGT)/ turbine cu gaze în ciclu combinat (CCGT), ceea ce ar reduce aceste emisii suplimentare.

(60) Tabelul 8 prezintă o comparație a emisiilor de CO_2 pe baza datelor din sectorul producției de energie electrică și energie termică în ceea ce privește emisiile din cogenerare (CHP) în cadrul celor două scenarii din NRAA.

Tabelul 8

	Anul		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
A	Scenariul de bază	Mt	99,3	92,6	84,2	75,9	68,7	62,2	51,7	47,3	44,3	41,4	38,9	34,8	34,1	32,3	31,9	30,4
B	Scenariul cu MC	Mt	99,5	92,9	84,8	76,1	68,7	62,4	51,7	47,5	43,5	40,3	38,3	34,3	33,4	31,7	31,3	29,9
C= B-A	Diferență	Mt	0,2	0,3	0,5	0,1	0,0	0,2	0,0	0,1	-0,9	-1,1	-0,6	-0,5	-0,7	-0,7	-0,7	-0,5

Sursa: *Date PSE compilate pentru pregătirea NRAA.*

(61) Polonia concluzionează că derogarea ar avea un impact foarte limitat asupra emisiilor din sectorul producției de energie electrică în unitățile generatoare dispecerizate la nivel central, deoarece volumul unităților care fac obiectul derogării care sunt potențial eligibile pentru contracte de capacitate prin licitații suplimentare ar fi limitat la minimul necesar. Pe de altă parte, astfel cum se subliniază în detaliu în secțiunea 3.3.2 de mai jos, Polonia susține că derogarea ar crea condiții de piață mai stabile pentru deciziile de investiții privind răspunsul părții de consum, stocarea și SRE, facilitând astfel reducerea mai rapidă a emisiilor în anii următori (și pe termen mediu). Din acest motiv, Polonia susține, de asemenea, că, în scenariul de referință, nivelurile emisiilor sunt mai ridicate în anii 2033-2040, din cauza condițiilor de piață mai puțin favorabile pentru noile investiții.

3.3.2. *Impactul asupra tranziției energetice*

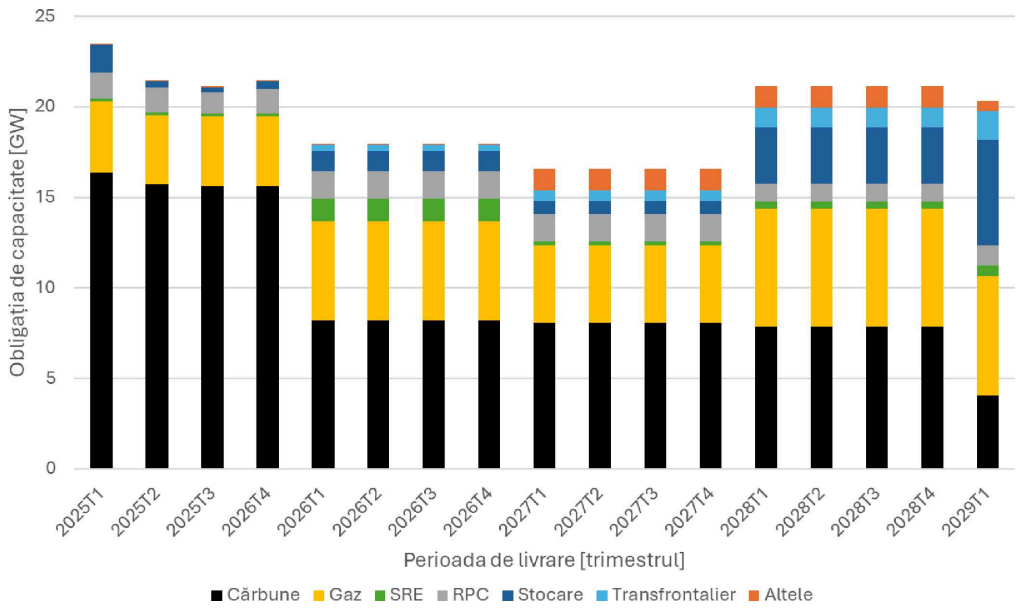
(62) Polonia utilizează cele două scenarii prezentate în NRAA (a se vedea considerentul 48 de mai sus) și ca bază pentru evaluarea impactului derogării asupra obiectivelor tranziției energetice, și anume asupra tranziției către energia din surse regenerabile, a flexibilității sporite, a stocării energiei, a electromobilității și a răspunsului părții de consum.

(63) Această analiză comparativă arată că derogarea poate menține temporar un volum ușor mai mare de unități generatoare cu emisii mai ridicate. Cu toate acestea, potrivit Poloniei, pe termen mediu – în anii 2030 – eliminarea treptată a unităților cu emisii ridicate s-ar accelera în scenariul bazat pe mecanismul de asigurare a capacității în comparație cu scenariul de referință.

(64) Potrivit Poloniei, punerea în aplicare a derogării ar reduce la minimum riscul ca standardul de fiabilitate să nu fie respectat și ar reduce volatilitatea prețurilor. Acest lucru ar crea condiții de piață mai stabile și mai previzibile, ceea ce ar stimula investițiile în capacități flexibile, cum ar fi stocarea și noile unități dispecerizabile, capacitatea din surse regenerabile și electromobilitatea, ceea ce ar duce, în cele din urmă, la eliminarea necesității utilizării unităților pe cărbune pentru menținerea standardului de fiabilitate. Polonia susține, de asemenea, că, în absența derogării, unitățile dispecerizabile și flexibile existente (și anume unitățile de răspuns al părții de consum și unitățile de stocare a energiei) ar trebui să funcționeze cu o frecvență foarte mare și, astfel, ar putea să nu fie în măsură să își îndeplinească obligațiile care le revin în temeiul normelor mecanismelor de asigurare a capacității existente într-un sistem extrem de inadecvat, cu riscul de a se confrunta cu sancțiuni. Acest lucru este de natură să descurajeze investițiile în tehnologii curate și flexibile și participarea acestora pe piața de capacități.

(65) Figura 1 și tabelul 9 de mai jos arată ce tehnologii vor fi implementate de unitățile selectate în cadrul mecanismului de asigurare a capacității existent prin licitații primare pentru o perioadă de livrare până în 2029.

Figura 1

Tabelul 9

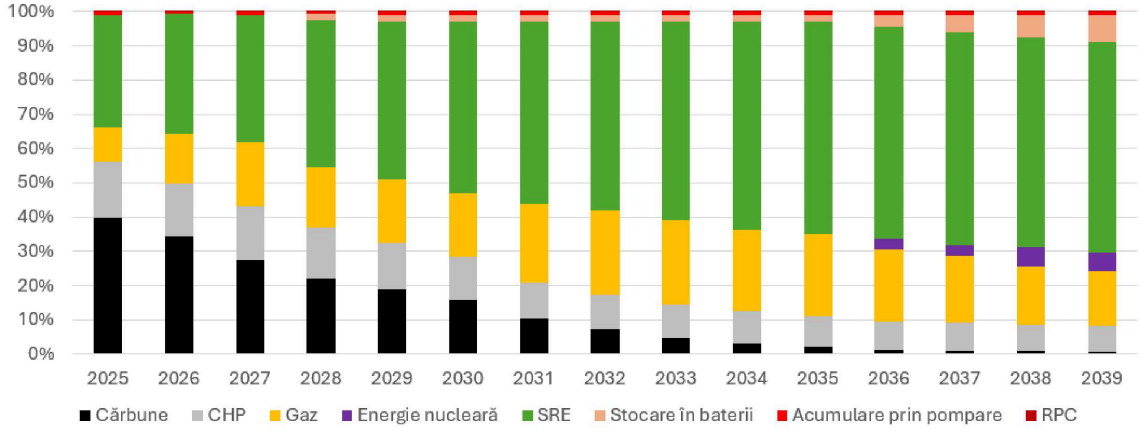
	Cărbune	*Gaz*	*SRE*	*RPC*	*Stocare*	*Transfrontalier*	*Altele*
2025T1	16,37	3,91	0,18	1,45	1,53	0,00	0,05
2025T2	15,70	3,83	0,18	1,36	0,36	0,00	0,05
2025T3	15,65	3,82	0,16	1,18	0,28	0,00	0,05
2025T4	15,65	3,83	0,18	1,32	0,43	0,00	0,05
2026T1	8,19	5,50	1,26	1,51	1,11	0,35	0,05
2026T2	8,19	5,50	1,26	1,51	1,11	0,35	0,05
2026T3	8,19	5,50	1,26	1,51	1,11	0,35	0,05
2026T4	8,19	5,50	1,26	1,51	1,11	0,35	0,05
2027T1	8,07	4,27	0,21	1,54	0,74	0,55	1,19
2027T2	8,07	4,27	0,21	1,54	0,74	0,55	1,19
2027T3	8,07	4,27	0,21	1,54	0,74	0,55	1,19
2027T4	8,07	4,27	0,21	1,54	0,74	0,55	1,19
2028T1	7,88	6,48	0,42	0,98	3,12	1,08	1,18
2028T2	7,88	6,48	0,42	0,98	3,12	1,08	1,18
2028T3	7,88	6,48	0,42	0,98	3,12	1,08	1,18
2028T4	7,88	6,48	0,42	0,98	3,12	1,08	1,18
2029T1	4,05	6,60	0,57	1,11	5,87	1,58	0,58

Sursa: Ministerul Climei și Mediului, Polonia.

(66) NRAA include ipoteze pentru perioada 2025-2040 în ceea ce privește dezvoltarea SRE, soluțiile de stocare a energiei, sursele de energie dispecerizabile care utilizează combustibili cu emisii scăzute sau zero, instalațiile de răspuns al părții de consum, electromobilitatea și alte sectoare. Implementarea preconizată a acestora crește considerabil în timp în scenariul cu mecanism de asigurare a capacității, astfel cum se arată în figura 2 de mai jos, în timp ce ponderea cărbunelui scade semnificativ după expirarea derogării (de la 40 % în 2025 la 20 % în 2029). În anii următori, ponderea producției pe bază de cărbune pe piață va scădea și mai mult. Acest lucru se datorează, de asemenea, expirării contractelor pe termen lung atribuite instalațiilor pe bază de cărbune în cadrul mecanismului de asigurare a capacității înainte de 31 decembrie 2019 (a se vedea considerentul 7 de mai sus).

Figura 2

Ponderea tehnologiilor în producția de energie electrică în scenariul mecanismului de asigurare a capacității ([18])

Sursa: Date PSE compilate pentru pregătirea NRAA

([18]) Capacitățile pe bază de cărbune din mixul de producere a energiei electrice după expirarea derogării sunt capacități existente care au fost contractate prin acorduri multianuale înainte de 31 decembrie 2019 în cadrul mecanismului de asigurare a capacității existent.

3.3.3. *Evaluarea barierelor în calea investițiilor*

(67) În mai și iunie 2024, Ministerul Climei și Mediului din Polonia a realizat un sondaj în rândul participanților ([19]) la piața energiei electrice pentru a le evalua opiniile cu privire la gradul de dezvoltare a pieței energiei electrice și la funcționarea pieței de capacități.

(68) Pe baza rezultatelor sondajului, ministerul a identificat, printre altele, următoarele obstacole și domenii care trebuie avute în vedere pentru modificarea reglementărilor:

— schimbări în direcția unei mai mari flexibilități a sistemului de energie electrică, inclusiv promovarea serviciilor de flexibilitate, a contractelor cu prețuri dinamice și a serviciilor sistemului de echilibrare și o mai bună integrare a surselor regenerabile de energie;

— în contextul funcționării pieței angro, lipsa măsurilor de asigurare a unei marje adecvate a prețului energiei electrice și de protejare a consumatorilor finali împotriva prețurilor ridicate la energie.

(69) Potrivit participanților, procesul administrativ de aprobare a investițiilor în infrastructura de rețea este îndelungat și complex. Lipsa acceptării de către public creează obstacole nejustificate în calea investițiilor în infrastructură. Capitalul extern, inclusiv finanțarea prin îndatorare, este necesar pentru a permite investitorilor să decidă să înceapă investițiile, deoarece costurile proiectelor din sectorul energetic continuă să crească.

(70) În 2024, ANR din Polonia a efectuat un sondaj pentru a colecta opinii de la participanții la piața energiei și pentru a colecta propuneri de posibile modificări ale mecanismului existent de asigurare a capacității din Polonia. Rezultatele sondajului au identificat mai mulți factori care ar fi putut afecta rezultatele licitațiilor de pe piața de capacități pentru perioadele de livrare care încep după 1 iulie 2025. Acestea sunt:

— capacitatea limitată de a obține finanțare de pe piețele financiare pentru modernizarea unităților de producție existente și pentru dezvoltarea de noi unități de producție care utilizează combustibili fosili;

— impactul semnificativ al evoluțiilor globale, cum ar fi pandemia de COVID-19 și condițiile geopolitice (întreruperi ale aprovizionării cu produse semifinite, materiale și materii prime din regiunile afectate de război sau amenințări teroriste) și provocările macroeconomice (o criză tot mai profundă și creșteri bruște ale inflației), care au afectat în mod negativ costul mobilizării capitalului;

— procedurile administrative complexe și îndelungate legate de obținerea deciziilor de amplasare și de mediu și a autorizațiilor de construcție.

(71) În opinia Poloniei, normele actuale ale pieței și cadrul care reglementează funcționarea mecanismului de asigurare a capacității existent nu împiedică dezvoltarea stocării și a răspunsului părții de consum în cadrul mecanismului existent de asigurare a capacității. În opinia Poloniei, principalul factor care influențează dezvoltarea acestor capacități este viabilitatea economică a unităților lor. Veniturile actuale și preconizate provenite din piața energiei și din serviciile auxiliare par insuficiente pentru a acoperi costurile și a garanta o marjă de profit satisfăcătoare.

3.3.4. *Plan de tranziție de la participarea capacității care generează emisii mai mari decât limita de emisii în cadrul mecanismelor de asigurare a capacității*

(72) În conformitate cu articolul 64 alineatul (2d) din Regulamentul privind energia electrică, cererea este însoțită de un plan cu etape intermediare pentru tranziția de la participarea cărbunelui la mecanismul de asigurare a capacității existent până la data expirării derogării solicitate, inclusiv de un plan de achiziționare a capacității de înlocuire necesare. În aceste documente, Polonia prezintă, de asemenea, măsuri pentru a aborda barierele în materie de reglementare și de investiții identificate în considerentele 67-71.

([19]) Polonia observă că sondajul s-a adresat tuturor participanților la piață. Au participat peste 120 de entități, reprezentând producători de energie electrică, furnizori, operatori, agregatori, consumatori de energie electrică (inclusiv industriali) și alții.

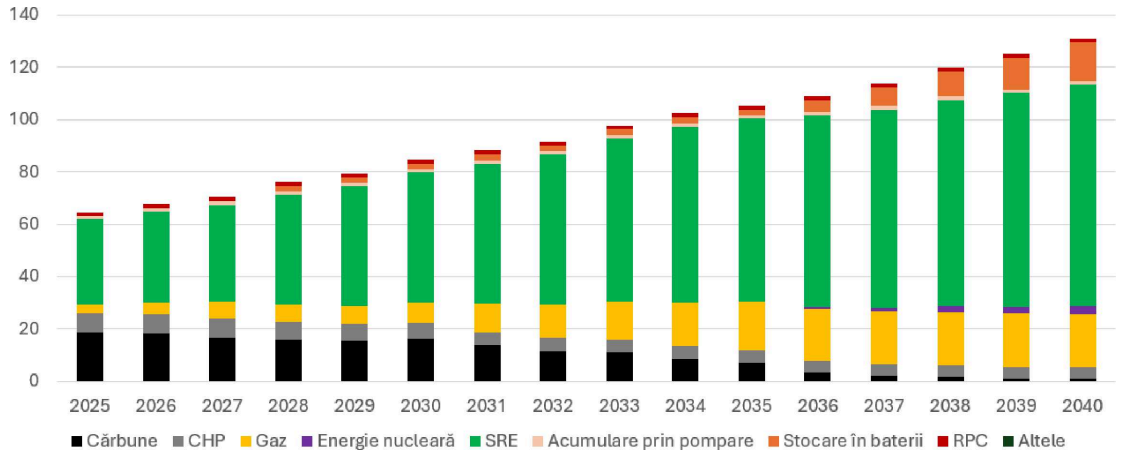
(73) Din motivele ilustrate în considerentele 59 și 64 de mai sus, Polonia susține că derogarea poate duce temporar la o tranziție ușor mai lentă de la unitățile pe bază de cărbune de pe piața de capacități pe termen scurt, dar ar crea condiții mai favorabile pentru investițiile în capacitatea de înlocuire pe termen mediu. În plus, în cazul în care se acordă derogarea solicitată, unitățile de producție pe bază de cărbune nu vor mai fi în măsură să concureze cu unitățile cu emisii scăzute în cadrul mecanismului de asigurare a capacității existent după 31 decembrie 2028, când expiră derogarea solicitată. În consecință, se preconizează că volumul potențial de unități pe cărbune care ar fi viabile din punct de vedere economic pe piața energiei va fi foarte limitat, din cauza lipsei de stimulente financiare, a costurilor ridicate de exploatare și întreținere, a numărului redus de ore de funcționare și a veniturilor aferente scăzute, precum și a sfârșitului duratei lor de viață tehnică ([20]).

(74) Polonia nu se așteaptă la investiții majore bazate pe piață între 2025 și 2028, cu excepția investițiilor care beneficiază de sprijin public, astfel cum se menționează în considerentele 77-81, deoarece noile unități nu pot fi puse în funcțiune la timp pentru a fi operaționale în această perioadă. Acest lucru se datorează în principal timpului lor de execuție și faptului că nu au obținut încă acorduri de racordare și autorizații de mediu.

(75) NRAA furnizează estimări ale capacității de înlocuire care ar trebui instalată pentru a înlocui producția pe bază de cărbune în sistem ([21]), inclusiv traiectoria națională orientativă pentru ponderea globală a energiei din surse regenerabile. *Figura 3* de mai jos oferă o imagine de ansamblu a planului Poloniei cu etape intermediare pentru tranziția de la participarea cărbunelui la mecanismul de asigurare a capacității existent până la data expirării derogării solicitate.

Figura 3

Capacitatea instalată a tehnologiilor de producere a energiei electrice în scenariul cu mecanism de asigurare a capacității. Toate valorile sunt exprimate în GW

Sursa: NRAA.

(76) Pentru a îndeplini obiectivele de etapă, Polonia va aplica planul de implementare (a se vedea considerentul 82) și va realiza reforme de reglementare suplimentare (a se vedea considerentele 83-85). În plus, Polonia preconizează că va achiziționa capacitatea de înlocuire necesară prin intermediul mecanismului de asigurare a capacității existent (a se vedea considerentele 77-80) și al altor scheme de sprijin (a se vedea considerentul 81). Unele dintre etapele de achiziție a capacității de înlocuire necesare au fost deja îndeplinite: noile capacități dispecerizabile vor fi operaționale până la expirarea derogării, astfel cum reiese din rezultatele licitațiilor primare pentru perioadele de livrare 2026-2029 (a se vedea considerentele 77, 78 și 80).

([20]) În figurile 2 și 3 din prezenta decizie, capacitățile pe bază de cărbune par să înregistreze o scădere limitată în perioada 2028-2030 în comparație cu anii precedenți. Această scădere este determinată de faptul că capacitățile pe bază de cărbune din mixul de producere a energiei electrice după expirarea derogării sunt capacități existente care au fost contractate prin acorduri multianuale înainte de 31 decembrie 2019 în cadrul mecanismului de asigurare a capacității existent.

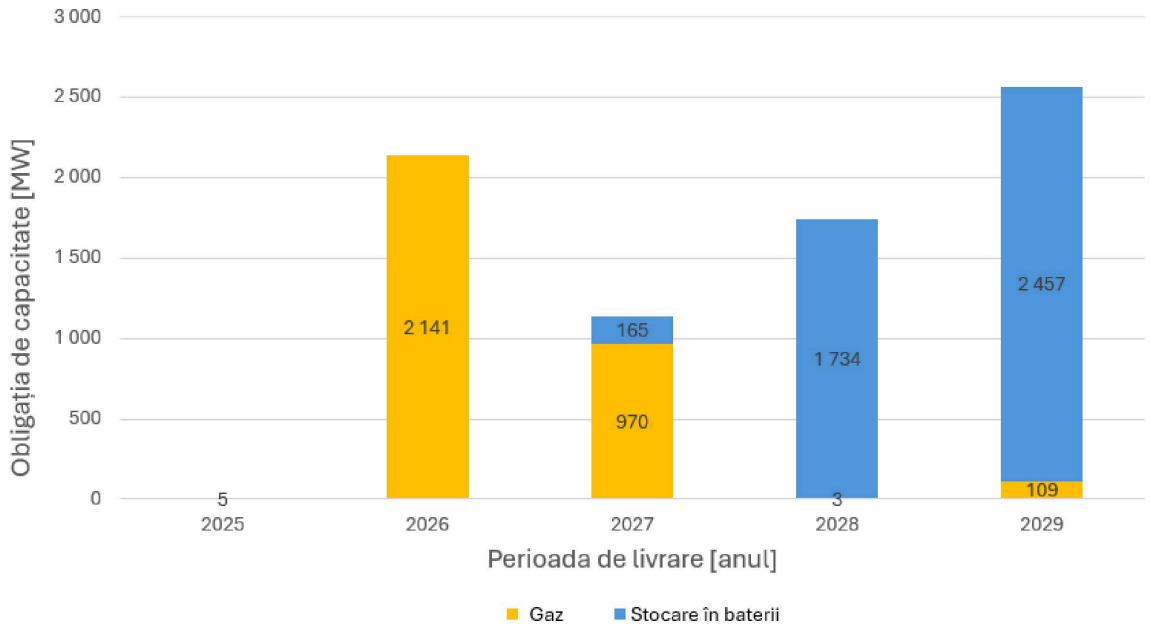
([21]) NRAA presupune că aceste capacități vor fi achiziționate prin scheme de sprijin noi, existente sau planificate și prin proiecte bazate pe piață.

(77) Pentru perioada 2026-2028, NRAA indică o creștere de aproximativ 3 GW a capacității de gaze și de aproximativ 2 GW în noile unități de stocare în baterii. În cadrul licitațiilor primare încheiate pentru anii de livrare 2026 și 2027, au fost achiziționate peste 3,1 GW de noi unități pe bază de gaz. Pentru anul de livrare 2028 a fost achiziționată o capacitate nouă de stocare a bateriilor de peste 1,7 GW. Rezultatele licitației principale pentru anul de livrare 2029, desfășurate după publicarea NRAA, indică faptul că volumul total al capacității de stocare a ajuns la 6 GW în 2029, depășind previziunile NRAA.

(78) Figura 4 de mai jos prezintă volumele de noi capacități ([22]) de gaze și de înmagazinare care au fost deja achiziționate în cadrul mecanismului de asigurare a capacității existent până în 2029.

Figura 4

Noile obligații de capacitate contractate prin licitații deja încheiate

Sursa: *Ministerul Climei și Mediului, Polonia.*

(79) Se preconizează că capacitatea instalată a SRE va crește cu aproape 10 GW până în 2028 și cu încă 8 GW până în 2030. În plus, între 2031 și 2040, sunt estimate capacități de peste 12,5 GW (unități pe bază de gaz), 12,5 GW (stocare în baterii), aproape 35 GW (surse regenerabile de energie) și 3,3 GW (centrale nucleare), în scenariul cu mecanismul de asigurare a capacității. Polonia indică faptul că valorile furnizate în NRAA sunt în conformitate cu schemele existente și planificate pentru SRE și că ponderea SRE în componenta de energie electrică a traiectoriei naționale orientative pentru ponderea globală a energiei din surse regenerabile va fi respectată.

(80) NRAA presupune, de asemenea, extinderea răspunsului părții de consum. O capacitate explicită de răspuns al părții de consum achiziționată în cadrul mecanismului de asigurare a capacității existent va ajunge la 1 600 MW până în 2029 și va rămâne ulterior stabilă la acest nivel. Pe lângă răspunsul explicit al părții de consum, răspunsul implicit al părții de consum va crește treptat în anii următori ai evaluării. Acest răspuns implicit include flexibilitate din partea producției de hidrogen, a sistemelor de transformare a energiei electrice în energie termică și a vehiculelor electrice. Până în 2030, răspunsul implicit al părții de consum va permite trecerea la aproximativ 500 MW, crescând la aproximativ 3 000 MW până în 2033 și continuând să crească ulterior. Combinate, aceste mecanisme vor permite transferarea a până la 20 % din consumul intern de la orele de vârf la perioade cu prețuri mai mici.

(81) Pe lângă măsurile descrise în considerentul 76 de mai sus, Polonia intenționează să sprijine în continuare implementarea de instalații cu emisii scăzute. Principalele scheme de sprijin sunt următoarele:

— o schemă pentru construirea și exploatarea unei noi centrale nucleare cu o capacitate de până la 3 750 MW, care urmează să înceapă să funcționeze în a doua jumătate a anilor 2030 ([23]);

([22]) Obligația de capacitate este mai mică decât capacitatea instalată a unităților, care sunt unitățile preconizate să apară pe piață în fiecare an.

([23]) Ajutor de stat SA.109707 (2024/C) (ex 2024/N) – Polonia – Măsuri de ajutor pentru prima centrală nucleară din Polonia.

— o schemă de sprijinire a implementării unei capacități instalate totale de 5 100 MW de noi unități de cogenerare cu randament ridicat până în 2028, care va permite înlocuirea cazanelor de încălzire centralizată pe bază de cărbune cu unități de cogenerare care utilizează în principal gaze naturale ([24]);

— scheme privind energia din surse regenerabile pentru a sprijini, printre altele, instalarea a 3 000 MW de capacitate eoliană onshore, 9 000 MW de energie solară (fotovoltaică), 180 MW de hidroenergie, 300 MW de biogaz agricol, 660 MW de instalații pe bază de biomasă și biogaz (între 2022 și 2027) ([25]) și până la 10,9 GW de energie eoliană offshore (între 2025 și 2028) ([26]);

— aproximativ 3 100 GW de biometan pe an, ceea ce va presupune construirea a aproximativ 50 de instalații pentru o centrală cu o capacitate medie de 2,8 MW de energie transformată în echivalent energie electrică ([27]).

(82) În ceea ce privește măsurile de reglementare, Polonia va continua să implementeze planul său de punere în aplicare, care conține reforme ale pieței energiei electrice în cinci domenii: piața de echilibrare, răspunsul părții de consum, piața cu amănuntul, extinderea rețelei și interconexiunile transfrontaliere, precum și restricțiile de alocare. De la adoptarea planului de punere în aplicare, Polonia a pus în aplicare reformele pieței în mod continuu și a publicat progresele înregistrate în ceea ce privește punerea lor în aplicare în patru rapoarte de monitorizare. De exemplu, unele proiecte de investiții sunt în curs [de exemplu, al doilea tronson al liniei Mikułowa-Świebodzice (400 kV)], iar implementarea contoarelor inteligente este în curs pentru a atinge obiectivul prevăzut în plan, respectiv conectarea a 80 % dintre utilizatorii finali până în 2028.

(83) Pe lângă reformele raportate în cadrul planului de punere în aplicare, autoritățile poloneze propun reforme de reglementare în sectorul SRE și modificări ale cadrului de reglementare pentru racordările la rețeaua de energie electrică pentru a aborda barierele în materie de reglementare și de investiții identificate în secțiunea 3.3.3.

(84) În ceea ce privește sectorul SRE, principalele măsuri planificate vizează creșterea atractivității facturării nete pentru prosumatori; accelerarea procesului de autorizare; eliminarea regulii 10H (care prevede că distanța minimă a unei centrale eoliene față de clădirile rezidențiale trebuie să fie de 10 ori mai mare decât înălțimea unei turbine eoliene); promovarea racordării microinstalațiilor cu stocare a energiei electrice la rețeaua de distribuție; accelerarea și simplificarea punerii în aplicare a investițiilor în parcurile eoliene offshore. Polonia preconizează că va pune în aplicare aceste măsuri în 2025.

(85) În ceea ce privește racordările la rețeaua electrică, Polonia intenționează să îmbunătățească planificarea pentru dezvoltarea rețelelor de transport și distribuție și să crească numărul de instalații care pot fi racordate, prin introducerea unor proceduri simplificate. Aceasta include crearea de platforme online centralizate cu informații actualizate periodic privind cererile depuse și stadiul tratării acestora sau privind capacitățile disponibile pentru conectare și încorporarea unei obligații de a îndeplini obiectivele de etapă în acordurile de racordare. Polonia preconizează că va pune în aplicare aceste măsuri în 2025.

(86) În plus, astfel cum se arată și în plan, cu etape intermediare (a se vedea figura 3 în considerentul 75), după expirarea derogării, Polonia va continua să se asigure că, treptat, capacitatea de producție pe bază de cărbune este înlocuită cu o capacitate cu emisii mai scăzute. Această capacitate va fi achiziționată sau este în curs de achiziționare prin intermediul mecanismului de asigurare a capacității existent și al altor scheme de sprijin și va fi integrată în sistem în condițiile pieței. În același timp, Polonia va continua să pună în aplicare reformele detaliate în planul său de punere în aplicare ([28]) și celelalte măsuri de reglementare menționate în considerentul 83 pentru a crea condiții de piață favorabile atât pentru investițiile publice, cât și pentru cele private.

([24]) Ajutor de stat SA.51192 (2019/N) – Polonia – Sprijin pentru cogenerare și ajutor de stat; SA.52530 (2019/N) – Polonia – Reducerea taxelor de cogenerare pentru utilizatorii cu consum intensiv de energie.
([25]) Ajutor de stat SA.64713 (2021/N) – Polonia – Prelungirea schemei de sprijin pentru SRE.
([26]) Ajutor de stat SA.55940 (2021/N) – Schema privind energia eoliană offshore din Polonia.
([27]) Soluțiile propuse vor face obiectul aprobării de către Comisie a ajutoarelor de stat.
([28]) Document disponibil la adresa https://circabc.europa.eu/ui/group/8f5f9424-a7ef-4dbf-b914-1af1d12ff5d2/library/6184db18-c5ad-4c82-a2d3-1d2564e1a7a7/details.

4. OBSERVAȚII PRIMITE ÎN CURSUL CONSULTĂRII PUBLICE

(87) Astfel cum se menționează în considerentul 3, Comisia a organizat o consultare publică cu privire la cerere în perioada 14 februarie 2025-17 martie 2025. A fost prezentată o observație.

(88) Respondentul observă că participarea resurselor străine la licitații în cadrul mecanismului de asigurare a capacității existent este stabilită de NRAA. Citând avizul ACER menționat în secțiunea 3.2.3 din prezenta decizie, respondentul susține că NRAA subestimează contribuția resurselor străine necesare pentru a satisface cererea Poloniei. Aceasta conduce la permiterea participării unui volum limitat de capacitate străină în licitații.

(89) În special, respondentul susține că Polonia aplică o formulă pentru a determina volumul licitațiilor suplimentare (a se vedea considerentul 35 de mai sus) care ar putea avea ca rezultat împiedicarea participării resurselor străine la licitații.

(90) Ca răspuns la aceste afirmații, Polonia observă că unitățile situate în zona cu profil sincron au fost eligibile pentru a participa la licitația principală pentru anul de livrare 2027 și ulterior și la licitațiile adiționale pentru anul de livrare 2025 și ulterior. Unitățile străine sunt eligibile pentru contracte cu durata de un an.

(91) În ceea ce privește licitațiile suplimentare, Polonia confirmă că volumul capacității externe care poate participa este determinat în conformitate cu parametrii specificați în considerentele 10 și 35 de mai sus.

(92) Polonia clarifică faptul că acești parametri reflectă scopul licitațiilor suplimentare, și anume de a achiziționa mai degrabă capacitatea lipsă, decât de a contracta aceeași capacitate care era deja garantată în cadrul licitațiilor anterioare pentru aceeași perioadă de livrare pentru a doua oară. În caz contrar, valoarea maximă a capacității de intrare ar fi depășită, iar volumul oferit pentru participarea transfrontalieră ar fi mai mare decât cel care poate contribui la adecvarea sistemului de energie electrică polonez.

(93) În cele din urmă, Polonia observă că, pentru licitația suplimentară organizată pentru a doua jumătate a anului 2025, întreaga capacitate a fost disponibilă pentru participarea străină, și anume 1 169 MW pentru profilul sincron, 365 MW pentru Lituania și 593 MW pentru Suedia.

5. EVALUAREA DEROGĂRII SOLICITATE

5.1. Temeiul juridic

(94) În conformitate cu articolul 64 alineatele (2b), (2c) și (2d) din Regulamentul privind energia electrică, se poate acorda o derogare de la articolul 22 alineatul (4) litera (b) din regulamentul respectiv dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul amintit mai sus.

5.2. Articolul 64 alineatul (2b) din Regulamentul privind energia electrică

(95) În conformitate cu articolul 64 alineatul (2b), „statele membre pot solicita ca o capacitate de producție care a început producția comercială înainte de 4 iulie 2019 și care are emisii mai mari de 550 g de CO_2 din combustibili fosili per kWh de energie electrică și mai mari de 350 kg CO_2 din combustibili fosili în medie pe an per kWe instalat să fie, sub rezerva respectării articolelor 107 și 108 din TFUE, angajată în mod excepțional sau să primească plăți sau angajamente pentru plăți viitoare după 1 iulie 2025 în cadrul unui mecanism de asigurare a capacității aprobat de Comisie înainte de 4 iulie 2019”.

(96) Derogarea solicitată s-ar aplica centralelor existente care depășesc limita de emisii. Astfel de centrale ar urma să fie angajate în mod excepțional sau să primească plăți sau angajamente pentru plăți viitoare după 1 iulie 2025 (a se vedea considerentul 27), în cadrul mecanismului de asigurare a capacității existent, care a fost aprobat de Comisie în temeiul normelor privind ajutoarele de stat în februarie 2018 (a se vedea considerentul 5).

(97) Prezenta decizie nu aduce atingere evaluării conformității cu articolele 107 și 108 din TFUE.

(98) Având în vedere cele de mai sus, cerințele prevăzute la articolul 64 alineatul (2b) din Regulamentul privind energia electrică sunt îndeplinite.

5.3. **Articolul 64 alineatul (2c) din Regulamentul privind energia electrică**

(99) În conformitate cu articolul 64 alineatul (2c) din Regulamentul privind energia electrică, „Comisia evaluează impactul solicitării menționate la alineatul (2b) în ceea ce privește emisiile de gaze cu efect de seră. Comisia poate acorda derogarea după evaluarea raportului menționat la alineatul (2d), dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

(a) statul membru a efectuat, la 4 iulie 2019 sau ulterior acestei date, o procedură de ofertare concurențială în temeiul articolului 22 și pentru o perioadă de livrare ulterioară datei de 1 iulie 2025, care vizează maximizarea participării furnizorilor de capacitate care îndeplinesc cerințele de la articolul 22 alineatul (4);

(b) volumul de capacitate oferit în cadrul procedurii de ofertare concurențiale menționate la litera (a) de la prezentul alineat nu este suficient pentru a aborda problema de adecvare identificată în temeiul articolului 20 alineatul (1) pentru perioada de livrare care face obiectul respectivei proceduri de ofertare;

(c) capacitatea de producție care emite mai mult de 550 g de CO_2 din combustibili fosili per kWh de energie electrică este angajată sau primește plăți sau angajamente pentru plăți viitoare pentru o perioadă care nu depășește un an, și pentru o perioadă de livrare care nu depășește durata derogării, fiind achiziționată printr-un proces suplimentar de achiziții care respectă toate cerințele de la articolul 22, cu excepția celor prevăzute la alineatul (4) litera (b) de la respectivul articol și numai pentru volumul de capacitate necesar pentru a aborda problema de adecvare menționată la litera (b) de la prezentul alineat.

Derogarea în temeiul prezentului alineat se poate aplica până la 31 decembrie 2028, sub rezerva respectării condițiilor prevăzute în prezentul alineat pe întreaga durată a derogării.”

5.3.1. *Articolul 64 alineatul (2c) litera (a): Proceduri de licitație primară (licitații principale și licitații adiționale)*

(100) Polonia a organizat licitații primare după 31 decembrie 2019 pentru o perioadă de livrare după 1 iulie 2025 (a se vedea considerentele 22 și 26).

Participarea maximă a furnizorilor de capacitate care respectă limitele de emisii la licitațiile primare

(101) Aceste licitații primare au fost deschise participării producătorilor existenți și noi, operatorilor de răspuns al părții de consum și de instalații de stocare situați în Polonia și în statele membre învecinate (a se vedea considerentul 10) și, după 31 decembrie 2019, au împiedicat participarea centralelor existente care nu respectau limita de emisii (a se vedea considerentul 8).

(102) Unitățile de capacitate care au respectat limita de emisii nu au intrat în concurență cu unitățile care nu respectau limita de emisii în cadrul procedurilor de licitație primară. În plus, unitățile de capacitate care au respectat limita de emisii ar putea obține contracte pe termen mai lung în comparație cu unitățile care participă la licitații adiționale sau suplimentare, în cazul cărora durata maximă este de un an.

(103) Bonusul verde menționat în considerentul 17 creează un stimulent suplimentar pentru capacitatea cu emisii scăzute de dioxid de carbon de a participa la licitațiile primare. În situațiile de departajare, furnizorii de capacitate cu factori de emisii mai reduși sunt selectați înaintea celor cu factori de emisii mai ridicați, iar capacitățile care emit mai puțin de 450 g CO_2/MWh pot obține contracte chiar mai lungi decât cele acordate altor furnizori de capacitate.

(104) Licitațiile primare care au avut deja loc pentru anii de livrare 2025-2029 au condus la o creștere semnificativă a capacității contractate care respectă limita de emisii (de exemplu, instalații de stocare în baterii și unități pe bază de gaz) (a se vedea considerentul 78).

(105) În cele din urmă, unitățile de capacitate care respectă limita de emisii vor fi, de asemenea, eligibile pentru a participa la licitații suplimentare (a se vedea considerentul 32 de mai sus). Aceste licitații se vor desfășura numai dacă licitațiile primare nu au reușit să achiziționeze volumul de capacitate necesar pentru a aborda problema de adecvare (a se vedea considerentul 27).

(106) Având în vedere cele de mai sus, se poate concluziona că Polonia a desfășurat, după 31 decembrie 2019, mai multe proceduri de ofertare concurențiale pentru o perioadă de livrare după 1 iulie 2025, care vizează maximizarea participării furnizorilor de capacitate care îndeplinesc cerințele de la articolul 22 alineatul (4) din Regulamentul privind energia electrică.

Conformitatea licitațiilor primare cu articolul 22 din Regulamentul privind energia electrică

(107) Comisia a aprobat conceptul mecanismului polonez de asigurare a capacității în decizia sa privind ajutorul de stat din 7 februarie 2018. Considerentele 108-120 de mai jos evaluează dacă licitația primară respectă articolul 22 din Regulamentul privind energia electrică.

(108) Articolul 22 alineatul (1) din Regulamentul privind energia electrică stabilește caracteristici specifice de proiectare pe care orice mecanism de asigurare a capacității trebuie să le îndeplinească ([29]), în timp ce articolul 22 alineatul (3) stabilește cerințe specifice pentru mecanismele de asigurare a capacității, altele decât rezervele strategice, cum ar fi mecanismul de asigurare a capacității existent.

(109) Articolul 22 alineatul (1) literele (g) și, respectiv, (h) din Regulamentul privind energia electrică prevede că condițiile tehnice pentru participarea furnizorilor de capacitate trebuie stabilite înaintea procesului de selecție și că mecanismul de asigurare a capacității trebuie să fie deschis participării tuturor resurselor care sunt capabile să asigure performanțele tehnice necesare, inclusiv stocării energiei și gestionării cererii. Cerințele de precalificare pentru procedurile de ofertare concurențiale desfășurate după 31 decembrie 2019 au fost stabilite înaintea procesului de selecție (a se vedea considerentul 11), iar procesele au fost deschise participării producătorilor existenți și noi, a operatorilor de răspuns al părții de consum și de instalații de stocare situați în Polonia, precum și a capacității externe (a se vedea considerentul 10). În plus, normele de eligibilitate (a se vedea considerentul 10), termenele de execuție (a se vedea considerentul 12) și durata contractelor (a se vedea considerentele 15, 16 și 18) țin seama de particularitățile potențialilor furnizori de capacitate pentru a asigura condiții de concurență echitabile între diferitele tehnologii și între capacitățile noi și cele existente.

(110) Articolul 22 alineatul (1) literele (d) și, respectiv, (f) din Regulamentul privind energia electrică prevede că furnizorii de capacitate trebuie să fie selectați printr-un proces transparent, nediscriminatoriu și concurențial și că remunerația acestora trebuie stabilită printr-un proces concurențial. În cadrul mecanismului existent de asigurare a capacității, furnizorii de capacitate sunt selectați în urma unor licitații. Parametrii licitațiilor sunt disponibili publicului și stabiliți cu mult timp înainte de licitații (a se vedea considerentele 11 și 13). Criteriile de eligibilitate și alte caracteristici de proiectare menționate în considerentele 11 și 13 asigură faptul că licitațiile sunt nediscriminatorii și concurențiale. Licitația se desfășoară sub forma unei licitații în trepte descendente, cu mecanism de plată la prețul de închidere, și se încheie atunci când se identifică cel mai mic preț la care cererea satisface oferta (a se vedea considerentul 13).

(111) Articolul 22 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul privind energia electrică prevede că mecanismele de asigurare a capacității nu trebuie să creeze denaturări nejustificate ale pieței și nici să limiteze comerțul interzonal. Mecanismul existent de asigurare a capacității remunerează numai disponibilitatea, nu și energia electrică produsă efectiv (a se vedea considerentul 9), iar procesul de alocare concurențială asigură faptul că veniturile generate de piața de capacități sunt limitate la minimul necesar și permit pieței angro să transmită semnale adecvate privind prețurile și investițiile. În plus, procedura de ofertare concurențială este deschisă și nediscriminatorie (a se vedea considerentele 11 și 13).

(112) În conformitate cu articolul 22 alineatul (1) literele (e) și, respectiv, (i) din Regulamentul privind energia electrică, mecanismele de asigurare a capacității trebuie să ofere stimulente pentru ca furnizorii de capacitate să fie disponibili în perioadele de suprasolicitare preconizată a sistemelor și să aplice sancțiuni adecvate furnizorilor de capacitate care nu sunt disponibili în momente de suprasolicitare a sistemelor.

(113) În cadrul mecanismului existent de asigurare a capacității, sunt prevăzute plăți pentru ca furnizorii de capacitate să fie disponibili în perioade de criză preconizată a sistemului și se aplică sancțiuni în caz de indisponibilitate (a se vedea considerentele 9 și 20).

([29]) În conformitate cu articolul respectiv, un mecanism de asigurare a capacității trebuie: (b) să nu creeze denaturări nejustificate ale pieței și nici să limiteze comerțul interzonal; (c) să nu depășească ceea ce este necesar pentru a aborda problemele de adecvare; (d) să selecteze furnizorii de capacitate prin intermediul unui proces transparent, nediscriminatoriu și concurențial; (e) să ofere stimulente pentru ca furnizorii de capacitate să fie disponibili în perioadele de suprasolicitare preconizată a sistemelor; (f) să garanteze că remunerația este stabilită printr-un proces concurențial; (g) să stabilească condițiile tehnice necesare participării furnizorilor de capacitate înaintea procesului de selecție; (h) să fie deschis participării tuturor resurselor capabile să asigure performanțele tehnice necesare, inclusiv stocării energiei și gestionării cererii; și (i) să aplice sancțiuni adecvate furnizorilor de capacitate care nu sunt disponibili în momente de suprasolicitare a sistemelor.

(114) Articolul 22 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul privind energia electrică prevede că un mecanism de asigurare a capacității nu trebuie să depășească ceea ce este necesar pentru a aborda problemele de adecvare. Metodologia descrisă la considerentul 14 de mai sus asigură îndeplinirea acestei cerințe deoarece: (a) problema de adecvare este determinată pe baza disponibilității consumatorilor de a plăti pentru capacitate (volumul de capacitate care urmează să fie licitat fiind determinat de standardul de fiabilitate); și (b) volumul de capacitate necesar pentru a răspunde problemei de adecvare este stabilit ținând seama de disponibilitatea probabilă a capacității, pe baza unei propuneri din partea OST și cu implicarea ANR.

(115) În ceea ce privește conformitatea cu articolul 22 alineatul (3) din Regulamentul privind energia electrică, Comisia observă că natura concurențială a procesului de alocare (a se vedea considerentele 10, 11 și 13) și structura curbei de licitație (a se vedea considerentul 14) asigură faptul că prețul de închidere a licitației tinde spre zero dacă pe piață este prezentă o capacitate suficientă, în conformitate cu cerințele de la litera (a). În plus, mecanismul existent include o piață secundară pentru a garanta că obligațiile de capacitate sunt transferabile între furnizorii de capacitate eligibili, în conformitate cu litera (c). Cerința de la litera (b), și anume că mecanismul de asigurare a capacității trebuie să remunereze resursele participante doar pentru disponibilitatea lor și să se asigure că remunerația nu afectează deciziile furnizorului de capacitate de a produce sau nu, este îndeplinită din motivele prezentate în considerentul 113 de mai sus.

(116) Din motivele prezentate în considerentele de mai sus, licitațiile primare sunt în conformitate cu articolul 22 alineatele (1) și (3) din Regulamentul privind energia electrică.

(117) Articolul 22 alineatul (4) din Regulamentul privind energia electrică stabilește cerințele privind limita de emisii și limita bugetului de carbon. Polonia a introdus o limită de emisii și a împiedicat participarea instalațiilor existente care emit peste limita de emisii la licitațiile desfășurate după 31 decembrie 2019 (a se vedea considerentul 8). Prin urmare, licitațiile primare organizate după 31 decembrie 2019 și pentru anii de livrare după 2025 respectă articolul 22 alineatul (4) din Regulamentul privind energia electrică.

(118) Articolul 22 alineatul (5) din Regulamentul privind energia electrică prevede că respectarea capitolului IV din Regulamentul privind energia electrică nu aduce atingere angajamentelor sau contractelor încheiate până la 31 decembrie 2019.

(119) Comisia observă că acordurile multianuale de capacitate (a se vedea considerentul 16) încheiate înainte de 31 decembrie 2019, care se angajează să efectueze plăți viitoare, inclusiv cele pentru producția care nu respectă limita de emisii, au fost protejate în conformitate cu articolul 22 alineatul (5) din Regulamentul privind energia electrică.

(120) Având în vedere considerațiile de mai sus, condițiile de la articolul 64 alineatul (2c) litera (a) sunt considerate îndeplinite.

5.3.2. *Articolul 64 alineatul (2c) litera (b): Proceduri de licitație primară – volumul capacității insuficient pentru a răspunde problemei de adecvare*

(121) Articolul 64 alineatul (2c) litera (b) din Regulamentul privind energia electrică condiționează acordarea derogării de faptul că volumul de capacitate oferit în cadrul procedurii de ofertare concurențiale menționate la litera (a) de la același alineat este insuficient pentru a aborda problema de adecvare pentru perioada de livrare care face obiectul respectivei proceduri de ofertare. Problema de adecvare ar trebui identificată în conformitate cu articolul 20 alineatul (1) din Regulamentul privind energia electrică.

5.3.2.1. Problema de adecvare identificată de NRAA

(122) În conformitate cu articolul 20 alineatul (1) din Regulamentul privind energia electrică, statele membre trebuie să monitorizeze adecvarea resurselor de pe teritoriul lor pe baza ERAA menționată la articolul 23 din Regulamentul privind energia electrică. Pentru a completa ERAA, statele membre pot efectua, de asemenea, o NRAA în conformitate cu articolul 24 din Regulamentul privind energia electrică. Articolul 24 alineatul (1) din Regulamentul privind energia electrică impune ca NRAA să aibă un domeniu de aplicare regional și să se bazeze pe metodologia menționată la articolul 23 alineatul (3) și, în special, la articolul 23 alineatul (5) literele (b)-(m) din Regulamentul privind energia electrică.

(123) NRAA trebuie să se bazeze pe scenarii centrale de referință adecvate, în conformitate cu articolul 24 alineatul (1) din Regulamentul privind energia electrică. În conformitate cu articolul 24 alineatul (1) litera (a) din același regulament, statele membre pot include în evaluarea adecvării sensibilitățile legate de particularitățile cererii și ofertei naționale de energie electrică. Astfel cum se menționează la articolul 3 alineatul (6) din metodologia ERAA, aceste sensibilități pot acoperi o gamă largă de modificări ale ipotezelor în întreaga zonă geografică avută în vedere, inclusiv diferite ipoteze privind datele de intrare, cum ar fi capacitățile instalate, variațiile capacităților interzonale și diferitele evaluări ale solidității investițiilor identificate în EVA.

(124) În conformitate cu articolul 24 alineatul (3) din Regulamentul privind energia electrică, în cazul în care NRAA identifică o problemă de adecvare care nu a fost identificată în ERAA, NRAA trebuie să cuprindă motivele divergențelor existente între cele două evaluări, inclusiv detalii ale sensibilităților utilizate și ale ipotezelor subiacente. NRAA trebuie publicată și transmisă ACER în vederea obținerii unui aviz. Avizul ACER trebuie să evalueze dacă divergențele dintre cele două evaluări sunt justificate.

(125) NRAA constituie cea mai recentă evaluare a adecvării efectuată de OST-ul polonez. Pe baza NRAA, Polonia a identificat problema de adecvare menționată în considerentul 27 și justifică necesitatea derogării solicitate. În timp ce NRAA acoperă perioada 2025-2040, evaluarea din prezenta decizie se axează pe perioada relevantă pentru derogarea solicitată, respectiv 2025-2028.

(126) În timp ce ERAA 2023 nu a identificat nicio problemă de adecvare pentru anii care fac obiectul derogării solicitate, ERAA 2024 a identificat o problemă de adecvare pentru 2026 și 2028. Deși ERAA 2024 este în curs de aprobare sau de modificare de către ACER, datele pe care se bazează acesta reflectă cele mai recente evoluții ale sistemului și cele mai recente informații disponibile și sprijină concluzia NRAA potrivit căreia există o problemă de adecvare pentru perioada acoperită de derogarea solicitată.

(127) Cu toate acestea, Comisia observă că există diferențe în ceea ce privește amploarea problemei de adecvare. ACER a emis un aviz cu privire la NRAA, astfel cum se descrie în secțiunea 3.2.3 de mai sus. În avizul său, ACER compară NRAA cu ERAA 2023, având în vedere că nu a aprobat încă ERAA 2024. Cu toate acestea, ACER nu cuantifică impactul divergențelor, nici în ceea ce privește LOLE sau EENS, nici în ceea ce privește volumul de capacitate necesar pentru a asigura adecvarea producției.

(128) În ceea ce privește diferențele dintre NRAA și ERAA 2023 în ipotezele privind resursele de capacitate, ACER a considerat că acestea sunt justificate (a se vedea considerentul 52).

Diferențe în ceea ce privește ipotezele privind resursele de capacitate

(129) În conformitate cu articolul 23 alineatul (5) litera (d) din Regulamentul privind energia electrică, ERAA și NRAA trebuie să țină seama în mod corespunzător de contribuția tuturor resurselor existente și viitoare posibile. În plus, în temeiul articolului 5 alineatul (10) din metodologia ERAA, datele economice utilizate pentru ERAA și NRAA ar trebui să fie în concordanță cu cea mai bună estimare disponibilă utilizată în cel mai recent studiu CoNE, astfel cum se prevede în metodologia de calculare a indicatorilor de adecvare.

(130) Comisia este de acord cu evaluarea ACER a ipotezelor privind resursele de capacitate și consideră că modificările aduse NRAA sunt actualizări rezonabile bazate fie pe cel mai recent studiu CoNE național, fie pe cele mai recente informații disponibile ([30]).

Diferențe în ceea ce privește modelarea resurselor de capacitate

(131) În ceea ce privește diferențele dintre NRAA și ERAA 2023 sub aspectul modelării resurselor de capacitate, ACER nu a putut concluziona dacă acestea sunt justificate (a se vedea considerentul 52). Cu toate acestea, ACER observă că, în combinație, modificările aplicate în NRAA conduc la retragerea unui număr mai mare de capacități din sistem și la o posibilă creștere a riscurilor legate de adecvare.

([30]) Pentru costurile fixe de exploatare ale centralelor electrice pe cărbune existente, precum și pentru ipotezele privind răspunsul părții de consum și capacitatea de stocare și pentru energia nucleară, eoliană și solară, au fost utilizate ipoteze de cost specifice la nivel național. Pentru a estima costurile noilor tehnologii potențiale de intrare pe piață a fost utilizat cel mai recent studiu CoNE.

(132) În conformitate cu articolul 23 alineatul (5) litera (b) din Regulamentul privind energia electrică, evaluările adecvării resurselor ar trebui să includă o evaluare economică a probabilității de scoatere din uz, de suspendare, de construcție a unor noi active de producere.

(133) Comisia observă că modelarea EVA a resurselor în NRAA este diferită de cea utilizată în ERAA. Unele dintre ipotezele care conduc la aceste divergențe nu sunt justificate suficient în NRAA sau în raportul menționat în secțiunea 3.2.4. În special, în ceea ce privește EVA, Comisia observă că, în NRAA, deciziile economice sunt simulate pe baza unui an calendaristic izolat, iar veniturile viitoare nu sunt luate în considerare. În schimb, în conformitate cu practica economică standard, deciziile economice ale producătorilor și investitorilor se bazează, de regulă, pe costurile și veniturile estimate pe o perioadă mai lungă.

(134) Comisia observă că NRAA presupune că o proporție mai mare de centrale sunt în întreținere în ianuarie, o lună în care au loc cel mai frecvent situații de deficit. Acest fapt reduce disponibilitatea resurselor, afectând astfel riscul de adecvare.

(135) Simularea deciziilor economice pe baza costurilor și a veniturilor pentru un singur an nu este în conformitate cu practica economică standard, deoarece ar putea conduce la retragerea prematură de pe piață a unor centrale electrice, chiar dacă acestea ar putea fi profitabile pe durata de viață economică a activului. În plus, Polonia nu a prezentat suficiente elemente de probă în ceea ce privește programele de întreținere a centralelor electrice. Prin urmare, pentru a alinia aceste elemente din NRAA la Regulamentul privind energia electrică și la metodologia ERAA, NRAA ar trebui să estimeze probabilitatea de scoatere din uz, de suspendare și de construcție a unor noi active de producere pe baza veniturilor și a costurilor estimate pe o perioadă de 10 ani, nu pentru un singur an. În plus, Polonia ar trebui să justifice ipotezele privind modelele de întreținere pe baza calendarelor efective de întreținere și să explice modul în care aceste modele se raportează la estimările din NRAA, pentru a demonstra că acestea constituie o specificitate națională a flotei poloneze de producători.

(136) NRAA pornește de la premisa că, în absența mecanismului de asigurare a capacității, capacitățile de răspuns al părții de consum, instalațiile de stocare și centralele pe bază de gaz nu ar intra pe piață în perioada 2025-2028.

(137) În ceea ce privește răspunsul părții de consum, aceste ipoteze sunt conforme cu ERAA 2023. Cu toate acestea, ERAA 2023 estimează că bateriile și centralele pe bază de gaz vor intra pe piață în perioada 2025-2028 și, respectiv, în 2028. Astfel cum s-a recunoscut și în avizul ACER, ipoteza din NRAA privind intrarea pe piață a noilor centrale electrice pe bază de gaz reprezintă o actualizare rezonabilă, întrucât NRAA din Polonia a fost finalizată mai târziu decât ERAA 2023. În plus, punerea în funcțiune, în condiții de piață, a unor centrale pe gaz în anii vizați de derogarea solicitată (2025-2028) este foarte puțin probabilă, dat fiind timpul lor de execuție, precum și durata procedurilor necesare pentru obținerea autorizațiilor de construcție și a avizelor de racordare la rețea. Aceste considerații se aplică, de asemenea, noii intrări a instalațiilor de stocare în perioada acoperită de derogarea solicitată.

Diferențe în ceea ce privește ipotezele privind schimburile interzonale

(138) În ceea ce privește diferențele dintre NRAA din Polonia și ERAA 2023 în ceea ce privește ipotezele privind schimburile interzonale, ACER consideră că acestea nu sunt justificate (a se vedea considerentul 52).

(139) Articolul 23 alineatul (5) litera (d) din Regulamentul privind energia electrică prevede că metodologia ERAA, pe care NRAA trebuie să o urmeze, trebuie să țină seama în mod corespunzător de contribuția tuturor resurselor, inclusiv de importuri și exporturi, precum și de contribuția lor la exploatarea flexibilă a sistemului.

(140) Deși ERAA 2023 adoptă o abordare regională și modelează în mod explicit mai multe zone de ofertare, NRAA din Polonia nu modelează în mod explicit zonele de ofertare străine. Prin urmare, aceasta oferă o vizibilitate limitată a cererii și ofertei în țările învecinate. În plus, NRAA ia în considerare contribuția importurilor la adecvare într-un mod simplificat și nu ia deloc în considerare exporturile. Aceste ipoteze privind importurile și exporturile pot duce la identificarea în NRAA a unor probleme de adecvare mai mari decât cele identificate în ERAA.

(141) În ceea ce privește importurile, NRAA utilizează o medie simplificată a valorilor pe timp de iarnă – o perioadă în care este probabil ca deficitul să apară simultan în întreaga regiune, iar exporturile către Polonia sunt reduse – și o aplică pe tot parcursul anului, chiar dacă importurile sunt, de regulă, mai mari în timpul verii.

(142) Potrivit Poloniei, divergențele dintre ipotezele privind importurile sunt justificate de aplicarea unei abordări care, în opinia sa, este în concordanță cu metodologia pentru participarea transfrontalieră [articolul 26 alineatul (11) litera (a) din Regulamentul privind energia electrică] (a se vedea considerentul 55). Totuși, această metodologie ar trebui utilizată numai pentru a determina măsura în care capacitatea externă poate participa la mecanismul de asigurare a capacității după efectuarea evaluării adecvării.

(143) Acestea fiind spuse, distribuția orelor estimate de energie care nu este furnizată în cursul anului este relevantă pentru dimensionarea licitațiilor de capacitate. Polonia ar putea lua în considerare această distribuție, ținând seama de situațiile de deficit simultan, atunci când stabilește volumele care urmează să fie achiziționate în cadrul licitațiilor de capacitate.

(144) În ceea ce privește ipotezele privind exporturile, NRAA estimează exporturile la zero MW pentru anii care fac obiectul derogării. Această ipoteză influențează veniturile generate de exporturi și, prin urmare, ar putea avea un impact asupra deciziilor de dezafectare. Ipotezele NRAA privind exporturile nu sunt justificate în mod corespunzător pe baza dovezilor sau a rezultatelor modelării, nici în NRAA, nici în raportul menționat în secțiunea 3.2.4. Prin urmare, volumul de energie electrică care urmează să fie exportat de Polonia în viitor ar trebui estimat pe baza unui exercițiu de modelare și utilizând ipoteze rezonabile, cum ar fi setul de date disponibil în ERAA.

(145) Având în vedere analiza de mai sus, Comisia concluzionează că, pentru a asigura conformitatea cu articolul 20 alineatul (1) din Regulamentul privind energia electrică, volumul de capacitate necesar pentru respectarea standardului de fiabilitate trebuie recalculat pe baza unei NRAA actualizate. În special, NRAA trebuie:

(a) să estimeze cantitatea de energie electrică care urmează să fie exportată de Polonia în viitor, pe baza rezultatului unui exercițiu de modelare și utilizând ipoteze rezonabile; și

(b) să estimeze probabilitatea de scoatere din uz, de suspendare și de construcție a unor noi active de producere pe baza veniturilor și a costurilor estimate pe o perioadă de 10 ani, nu pentru un singur an; și

(c) să justifice ipotezele privind modelele de întreținere pe baza calendarelor efective de întreținere și să explice modul în care aceste modele se raportează la estimările din NRAA, pentru a demonstra că acestea constituie o specificitate națională a flotei poloneze de producători.

5.3.2.2. Volumul de capacitate insuficient pentru a răspunde problemei de adecvare

(146) Astfel cum se menționează în considerentul 27, licitațiile suplimentare pentru o anumită perioadă de livrare ar fi efectuate atunci când nevoia de capacitate suplimentară este justificată pe baza rezultatelor NRAA și dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

— licitațiile primare (licitațiile principale și licitațiile adiționale) pentru perioada de livrare dată au fost încheiate; și

— licitațiile primare (licitațiile principale și licitațiile adiționale) nu au reușit să achiziționeze un volum de capacitate suficient pentru a îndeplini standardul de fiabilitate pentru o anumită perioadă de livrare, nereușind astfel să abordeze problema de adecvare a resurselor identificată în temeiul articolului 20 alineatul (1) din Regulamentul privind energia electrică.

(147) Pe baza NRAA, Polonia a indicat în tabelul 1 de mai sus obligațiile de capacitate totală necesare pentru a respecta standardul de fiabilitate în anii care fac obiectul derogării (2025-2028). Polonia a contractat deja capacitate prin intermediul licitațiilor principale pentru anii de livrare 2025-2028 și al licitațiilor adiționale pentru anii de livrare 2025 și 2026. Licitațiile adiționale pentru anii de livrare 2027 și 2028 nu au avut încă loc, deoarece aceste licitații sunt organizate în anul anterior perioadei de livrare (a se vedea considerentul 12). Astfel cum se arată în tabelul 2, capacitatea contractată în cadrul acestor licitații nu este suficientă pentru a îndeplini obligațiile de capacitate totală necesară.

(148) Având în vedere cele de mai sus, Comisia consideră că cerința procedurală prevăzută la articolul 64 alineatul (2c) litera (b) din Regulamentul privind energia electrică este îndeplinită, întrucât Polonia a confirmat că licitațiile suplimentare vor fi organizate numai după încheierea licitațiilor primare și numai în cazul în care licitațiile respective nu au reușit să achiziționeze o capacitate suficientă pentru a răspunde problemei de adecvare identificate de NRAA pentru perioada de livrare acoperită de procedurile de licitație respective.

(149) Cu toate acestea, astfel cum s-a indicat mai sus, NRAA ar trebui actualizată astfel cum se descrie în considerentul 145.

(150) În plus, ANR din Polonia trebuie să verifice dacă volumul total de capacitate care urmează să fie achiziționat în temeiul NRAA actualizate este justificat și, în special, dacă acesta reflectă nevoile sistemului în situații de deficit simultan.

5.3.3. *Articolul 64 alineatul (2c) litera (c): Licitații suplimentare*

(151) Astfel cum s-a menționat în considerentul 31, Polonia a confirmat că licitațiile suplimentare se desfășoară în conformitate cu aceleași condiții de proiectare ca acelea aplicate licitațiilor primare, astfel cum se descrie în secțiunea 2 de mai sus, cu excepția următoarelor elemente descrise în considerentul 31: (i) criteriile de eligibilitate; (ii) frecvența licitațiilor; (iii) formula pentru determinarea volumului de capacitate care urmează să fie achiziționat; și (iv) durata contractului.

(152) În ceea ce privește caracteristicile de proiectare ale licitațiilor suplimentare care nu diferă de cele ale licitațiilor primare, Comisia face trimitere la considerentele 108-116 de mai sus și consideră că acestea respectă cerințele relevante de la articolul 22 din Regulamentul privind energia electrică, cu excepția celor prevăzute la alineatul (4) litera (b) de la articolul respectiv.

5.3.3.1. Criterii de eligibilitate

(153) Eligibilitatea pentru licitațiile suplimentare este mai extinsă decât pentru licitațiile primare, deoarece acestea sunt deschise centralelor existente care nu respectă limita de emisii prevăzută la articolul 22 alineatul (4) litera (b) din Regulamentul privind energia electrică. Comisia observă că acest lucru constituie un element al derogării solicitate și este în conformitate cu articolul 64 alineatul (2b) din Regulamentul privind energia electrică.

(154) În ceea ce privește participarea transfrontalieră la licitațiile suplimentare, Comisia observă că furnizorilor străini de capacitate li se permite să participe la licitații suplimentare urmând aceeași procedură ca în cazul licitațiilor primare, astfel cum se prevede în considerentul 10. Cantitatea oferită în cadrul licitațiilor suplimentare se calculează prin deducerea volumului de capacitate deja alocat participanților străini prin intermediul licitațiilor primare din capacitatea maximă de intrare disponibilă pentru participarea la capacitatea externă, care se calculează în conformitate cu metodologia ACER privind participarea transfrontalieră.

(155) Întrucât capacitatea maximă de intrare disponibilă pentru participarea la capacitatea externă oferă o estimare a măsurii în care capacitatea externă poate contribui la adecvarea producției în situații de criză a sistemului, nu trebuie alocată aceeași capacitate de două ori pentru aceeași perioadă de livrare prin intermediul procedurilor de licitație primară și suplimentară.

(156) Prin urmare, Comisia concluzionează că formula aplicată pentru calcularea volumului de capacitate oferit pentru participarea transfrontalieră la licitații suplimentare este adecvată.

5.3.3.2. Frecvența licitațiilor

(157) În ceea ce privește diferențele sub aspectul frecvenței licitațiilor între licitațiile primare și cele suplimentare, Comisia face trimitere la raționamentul prezentat în secțiunea 5.3.2.2 și le consideră adecvate, deoarece licitațiile suplimentare vor fi organizate numai după încheierea licitațiilor primare și numai în cazul în care licitațiile respective nu au reușit să achiziționeze o capacitate suficientă pentru a răspunde problemei de adecvare identificate de NRAA pentru perioada de livrare acoperită de licitațiile respective.

5.3.3.3. Durata contractului și durata perioadei de livrare

(158) Articolul 64 alineatul (2c) litera (c) din Regulamentul privind energia electrică prevede că, pentru o perioadă care nu depășește un an și pentru o perioadă de livrare care nu depășește durata derogării, capacitatea care emite mai mult decât limita de emisii poate fi angajată sau poate primi plăți sau angajamente pentru plăți viitoare.

(159) Unităților generatoare care nu respectă limita de emisii li se va oferi opțiunea de a încheia contracte cu o durată de cel mult un an (a se vedea considerentul 28). Acestea vor putea încheia un contract de șase luni (a doua jumătate a anului 2025) sau de un an (2026, 2027 sau 2028) prin intermediul licitațiilor suplimentare.

(160) Contractele anuale nu pot depăși durata derogării solicitate, care se încheie la 31 decembrie 2028. În consecință, plățile pentru capacitate vor fi angajate doar până la sfârșitul anului 2028 cel târziu (a se vedea considerentul 37).

(161) Prin urmare, durata contractului și durata perioadei de livrare sunt în conformitate cu cerințele prevăzute la articolul 64 alineatul (2c) litera (c) din Regulamentul privind energia electrică.

5.3.3.4. Volumul de capacitate necesar pentru soluționarea problemei de adecvare

(162) Articolul 64 alineatul (2c) litera (c) din Regulamentul privind energia electrică impune achiziționarea capacității prin proceduri de licitație suplimentare numai pentru volumul de capacitate necesar pentru a soluționa problema de adecvare menționată la același alineat litera (b).

(163) Polonia a confirmat că, în cazul în care rezultatele NRAA demonstrează necesitatea unor licitații suplimentare, licitațiile respective se vor limita la achiziționarea volumului de capacitate necesar pentru a respecta standardul de fiabilitate, în conformitate cu formula prezentată în considerentul 35 de mai sus ([31]).

(164) Având în vedere cele de mai sus, Comisia consideră că cerința procedurală prevăzută la articolul 64 alineatul (2c) litera (c) din Regulamentul privind energia electrică este îndeplinită, deoarece formula prevăzută în considerentul 35 asigură faptul că licitațiile suplimentare ar contracta numai volumul de capacitate necesar pentru a aborda problema de adecvare.

(165) Cu toate acestea, NRAA ar trebui să fie actualizată astfel cum se descrie în considerentul 145 și revizuită de ANR, astfel cum se descrie în considerentul 150.

5.4. **Evaluarea raportului care însoțește cererea de derogare, inclusiv impactul derogării solicitate în ceea ce privește emisiile de gaze cu efect de seră**

(166) În conformitate cu articolul 64 alineatul (2c), „Comisia evaluează impactul solicitării menționate la alineatul (2b) în ceea ce privește emisiile de gaze cu efect de seră. Comisia poate acorda derogarea după evaluarea raportului menționat la articolul 64 alineatul (2d)”.

(167) În conformitate cu articolul 64 alineatul (2d) din Regulamentul privind energia electrică, cererea de derogare trebuie să fie însoțită de un raport al statului membru, care trebuie să includă:

(a) o evaluare a impactului derogării în ceea ce privește emisiile de gaze cu efect de seră și tranziția către energia din surse regenerabile, creșterea flexibilității, stocarea energiei, electromobilitatea și răspunsul părții de consum;

(b) un plan cu etape intermediare pentru tranziția de la participarea capacității de producție menționate la alineatul (2b) la mecanismele de asigurare a capacității până la data expirării derogării, inclusiv un plan de achiziționare a capacității de înlocuire necesare în conformitate cu traiectoria națională orientativă pentru ponderea globală a energiei din surse regenerabile și o evaluare a obstacolelor în calea investițiilor care cauzează lipsa unor oferte suficiente în cadrul procedurii de ofertare concurențiale menționate la alineatul (2c) litera (a).

(168) Polonia a prezentat un raport care conține toate elementele enumerate la articolul 64 alineatul (2d). Mai precis, Polonia a prezentat:

— o evaluare a impactului derogării asupra emisiilor de gaze cu efect de seră (a se vedea considerentele 56-61);

— o evaluare a impactului asupra tranziției energetice (a se vedea considerentele 62-66);

— o evaluare a barierelor în calea investițiilor pe baza sondajelor efectuate de minister și de ANR (a se vedea considerentele 67-71); și

— un plan de tranziție de la participarea capacității care nu respectă limita de emisii în cadrul mecanismului de asigurare a capacității existent (a se vedea considerentele 72-85).

([31]) A se vedea considerentul 36 de mai sus pentru ATC estimată pentru licitațiile suplimentare aferente anilor de livrare 2025-2028.

(169) În raport, atunci când evaluează impactul derogării asupra emisiilor de gaze cu efect de seră, Polonia compară cele două scenarii prezentate în NRAA: scenariul în care capacitatea care nu respectă limita de emisii este acoperită de derogarea solicitată și scenariul în care derogarea solicitată nu este aplicată.

(170) Comisia observă că emisiile de gaze cu efect de seră sunt mai mari în scenariul în care se aplică derogarea solicitată, deoarece acest scenariu implică o utilizare mai intensă a producției pe bază de cărbune în sistem. Cu toate acestea, creșterea emisiilor de gaze cu efect de seră este moderată (a se vedea considerentul 59). În plus, derogarea s-ar aplica doar pentru un număr limitat de ani (2025-2028) și ar permite numai achiziționarea volumului de capacitate necesar pentru a răspunde problemelor de adecvare identificate în NRAA, volum care ar trebui modificat în conformitate cu considerentele 145 și 150. În cazul în care NRAA modificată continuă să indice o problemă de adecvare care nu poate fi abordată prin intermediul licitațiilor primare, Polonia nu ar fi în măsură să își îndeplinească standardul de fiabilitate în lipsa derogării.

(171) Comisia observă, de asemenea, că, din motivele prezentate în considerentele 59, 74 și 81 de mai sus, este puțin probabil ca o nouă capacitate dispecerizabilă să intre pe piață fără sprijin public în perioada acoperită de derogare. După expirarea derogării, capacitățile care emit peste limita de emisii nu vor mai fi eligibile să participe pe piața de capacități.

(172) Polonia anticipează că doar un număr limitat dintre aceste capacități vor fi profitabile pe piața energiei, având în vedere lipsa stimulentelor financiare, costurile ridicate de întreținere și exploatare, precum și numărul redus de ore de funcționare și veniturile scăzute aferente. Este probabil ca acest lucru să conducă la dezafectarea unor astfel de centrale după expirarea derogării (a se vedea considerentul 73 de mai sus). Comisia observă că reducerea preconizată a ponderii producției pe bază de cărbune ar trebui să ofere stimulente pentru investițiile private și publice în vederea înlocuirii capacității de producție pe bază de cărbune. Prin urmare, derogarea ar asigura faptul că astfel de investiții pot fi planificate în mod corespunzător pentru a facilita o tranziție ordonată către un sistem de energie electrică cu emisii mai scăzute de dioxid de carbon pe termen mediu, atenuând în același timp riscurile la adresa securității energetice.

(173) În plus, Comisia recunoaște că, pentru perioada acoperită de derogarea solicitată, Polonia a achiziționat deja sau intenționează să achiziționeze, prin intermediul mecanismului existent de asigurare a capacității și al altor scheme de sprijin, o capacitate cu emisii mai scăzute (a se vedea considerentele 76 și 78). Rezultatele licitațiilor primare, în special ale celor mai recente (a se vedea considerentul 78) arată că capacitățile care respectă limita de emisii au avut succes în cadrul licitațiilor de capacitate.

(174) În ceea ce privește reformele de reglementare care promovează investițiile necesare pentru înlocuirea generării pe bază de cărbune, Polonia va continua să aplice măsurile incluse în planul său de punere în aplicare. În plus, Comisia observă că Polonia a prezentat măsuri de reglementare suplimentare cu un calendar de punere în aplicare, cum ar fi eliminarea limitărilor privind implementarea energiei eoliene onshore, accelerarea procesului de autorizare și îmbunătățirea procesului de racordare la rețea. Aceste măsuri vor crea condiții de piață mai avantajoase pentru investițiile în energia din surse regenerabile, în capacitățile de răspuns al părții de consum, în instalațiile stocare, în producția pe bază de gaze naturale și în capacitățile de transport și de interconectare (a se vedea considerentele 82-85).

6. **DURATA DEROGĂRII**

(175) Articolul 64 alineatul (2c) ultimul paragraf din Regulamentul privind energia electrică prevede că derogarea se poate aplica până la 31 decembrie 2028, sub rezerva respectării condițiilor prevăzute în secțiunea 5.3 de mai sus pe întreaga durată a derogării.

(176) Această cerință este menită să asigure că, în cazul în care derogarea este acordată pentru o perioadă de trei ani, condițiile prevăzute la articolul 64 alineatul (2c) literele (a)-(c) nu sunt îndeplinite doar la momentul acordării derogării, ci sunt îndeplinite până la sfârșitul perioadei de trei ani.

(177) Astfel cum s-a menționat în considerentul 2, Polonia a solicitat o derogare de la cerința prevăzută la articolul 22 alineatul (4) litera (b) din Regulamentul privind energia electrică în perioada 1 iulie 2025-31 decembrie 2028.

(178) Comisia face trimitere la evaluarea din secțiunea 5.3 de mai sus și consideră că sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 64 alineatul (2c) literele (a)-(c) din Regulamentul privind energia electrică pentru anul de livrare 2025. Comisia regretă faptul că Polonia a organizat prima licitație suplimentară în mai 2025, înainte de emiterea prezentei decizii. Cu toate acestea, Comisia observă că prima licitație suplimentară a fost organizată cu condiția ca rezultatele finale ale licitației să fie anunțate numai după adoptarea prezentei decizii (a se vedea considerentul 30).

(179) Comisia consideră, de asemenea, că Polonia a instituit garanții pentru a se asigura că aceste condiții vor fi îndeplinite și pentru anii de livrare următori (a se vedea, de exemplu, considerentele 27, 31 și 34). Comisia observă că, dacă este necesar, Polonia ar urma să organizeze licitații suplimentare pentru următoarele perioade de livrare: a doua jumătate a anului 2025 (contract semestrial) și anii de livrare 2026, 2027 și 2028 (contracte anuale).

(180) Polonia ar trebui să informeze Comisia cu privire la orice modificare pe care o aduce condițiilor prevăzute la articolul 64 alineatul (2c) literele (a)-(c) din Regulamentul privind energia electrică în perioada vizată de derogare.

7. **CONCLUZIE**

(181) Având în vedere considerațiile de mai sus, Poloniei i se acordă o derogare în temeiul articolului 64 alineatul (2b) din Regulamentul privind energia electrică, sub rezerva condițiilor descrise la articolul 1 din prezenta decizie,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Se acordă Republicii Polone o derogare de la articolul 22 alineatul (4) litera (b) din Regulamentul (UE) 2019/943 în ceea ce privește limita de emisii pentru mecanismul de asigurare a capacității existent, aprobată de Comisie înainte de 4 iulie 2019, sub rezerva următoarelor condiții:

(a) Polonia modifică NRAA pentru a ține seama de aspectele descrise în considerentul 145 de mai sus. În special, NRAA:

  (i) estimează cantitatea de energie electrică care urmează să fie exportată de Polonia în viitor, pe baza rezultatului unui exercițiu de modelare și utilizând ipoteze rezonabile; și

  (ii) estimează probabilitatea de scoatere din uz, de suspendare și de construcție a unor noi active de producere pe baza veniturilor și a costurilor estimate pe o perioadă de zece ani, nu pentru un singur an; și

  (iii) justifică ipotezele privind modelele de întreținere pe baza calendarelor efective de întreținere și să explice modul în care aceste modele se raportează la estimările din NRAA, pentru a demonstra că acestea constituie o specificitate națională a flotei poloneze de producători;

(b) ANR din Polonia verifică dacă volumul total de capacitate care urmează să fie achiziționat în temeiul NRAA actualizat este justificat și, în special, dacă acesta reflectă nevoile sistemului în situații de deficit simultan.

Articolul 2

Republica Polonă poate permite ca unitățile de producere a energiei electrice care au început producția comercială înainte de 4 iulie 2019 și care emit peste 550 g de CO_2 de origine fosilă pe kWh de energie electrică să fie, în mod excepțional, angajate sau să primească plăți ori angajamente de plată după 1 iulie 2025, în cadrul licitațiilor suplimentare organizate în temeiul mecanismului de asigurare a capacității existent, aprobat de Comisie înainte de 4 iulie 2019.

Articolul 3

Derogarea acordată în temeiul articolului 1 se aplică până la 31 decembrie 2028, sub rezerva respectării condițiilor prevăzute la articolul 64 alineatul (2c) din Regulamentul (UE) 2019/943, pe întreaga durată a derogării.

Articolul 4

Prezenta decizie se adresează Republicii Polone.

Adoptată la Bruxelles, 11 august 2025.

Pentru Comisie
Dan JØRGENSEN
Membru al Comisiei